

Σχολή Διοίκησης και Οικονομίας

ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**«Η ΠΤΩΧΕΥΣΗ ΕΜΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΩΝ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ
ΝΕΟ ΠΤΩΧΕΥΤΙΚΟ ΚΩΔΙΚΑ»**

ΜΑΤΘΑΙΑΚΑΚΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΑΜ 3080

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΤΣΑΝΤΗΡΑΚΗ ΣΟΦΙΑ

Σεπτέμβριος 2009

Εισαγωγή-Πρόλογος

Στην παρούσα διπλωματική εργασία θα προσπαθήσουμε να αναλύσουμε με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τον ορισμό της πτώχευσης, και του πτωχευτικού δικαίου, τις διαδικασίες της πτωχευτικής διαδικασίας, τις επιπτώσεις που επιφέρει στον έμπορο και σε τρίτους που συνδέεται είτε προσωπικά, είτε επαγγελματικά αλλά και τις εργασίες περάτωσης όπως και την αναδιοργάνωση της επιχείρησης.

Αρχικά θα αποσαφηνίσουμε τον όρο «πτώχευση», και θα τον ερευνήσουμε διεξοδικά αλλά και τον ορισμό του πτωχευτικού δικαίου που είναι το σύνολο κανόνων δικαίου που ασχολούνται με την διαδικασία της πτώχευσης, το σκοπό του πτωχευτικού δικαίου, που είναι κατά κύριο λόγο η εξυπηρέτηση των οφειλετών αλλά θα αναλύσουμε και οικονομικά πως επηρεάζει τους εμπλεκόμενους. Εύλογο είναι να ξεκαθαρίσουμε την πραγματική από την νομική κατάσταση της πτώχευσης για αποφύγουμε τυχόν παρανοήσεις.

Έπειτα θα ασχοληθούμε με τις συνέπειες που επέρχονται από την πτώχευση στον οφειλέτη, είτε είναι προσωπικής φύσεως, δηλαδή τα “ πρόστιμα” που του επιβάλλονται τόσο στην κοινωνική όσο και στην οικογενειακή του ζωή, είτε είναι περιουσιακής φύσεως δηλαδή θα ερευνήσουμε διεξοδικά τον ορισμό της πτωχευτικής περιουσίας, πως κατανέμεται από τα αρμόδια όργανα αλλά και τις συνέπειες της.

Στη συνέχεια θα παρουσιάσουμε εκτενώς τις συνέπειες της πτώχευσης στους τρίτους, (προσπαθήσαμε να τους χωρίσουμε σε κατηγορίες για να γίνουν κατανοητά πλήρως). Όταν λοιπόν, λέμε τρίτους εννοούμε τους πιστωτές, την σύζυγο του οφειλέτη και τέλος τους συνοφειλέτες του. Θα χωρίσουμε τους πιστωτές σε κατηγορίες ξεχωριστά, για να δούμε τα αιτήματα και τις απαιτήσεις αλλά και τους πτωχευτικούς πιστωτές αφού θεωρούμε την ανάλυση τους αναγκαία.

Τέλος θα μας απασχολήσουν οι διαδικασίες περάτωσης της πτώχευσης, η σφράγιση της πτωχευτικής περιουσίας και η διαχείριση της αλλά και οι τρόποι και τα μέσα αναδιοργάνωσης της επιχείρησης.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή- Πρόλογος

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΤΩΧΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ(Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΠΤΩΧΕΥΣΗΣ)

1.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.2 ΟΡΙΣΜΟΣ

1.2.1 ΠΤΩΧΕΥΣΗ

1.2.2 ΠΤΩΧΕΥΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

1.3 ΘΕΜΑΤΑ ΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

1.4 ΣΚΟΠΟΣ ΠΤΩΧΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

1.4.1 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΤΩΧΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

1.5 Η ΠΤΩΧΕΥΣΗ ΩΣ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

1.5.1 ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

1.5.2 ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

1.6 ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΠΤΩΧΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

2.1 Η ΚΗΡΥΞΗ ΤΗΣ ΠΤΩΧΕΥΣΗΣ

2.2 ΤΑ ΟΡΓΑΝΑ ΤΗΣ ΠΤΩΧΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΠΤΩΧΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΟΦΕΙΛΕΤΗ

3.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

3.2 ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΦΥΣΕΩΣ

3.3 ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΗΣ ΦΥΣΕΩΣ

3.3.1 ΟΡΙΣΜΟΣ ΠΤΩΧΕΥΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ

3.3.2 ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΠΤΩΧΕΥΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΠΤΩΧΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΤΡΙΤΟΥΣ

4.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

4.2 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΤΩΧΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΙΣΤΩΤΕΣ

4.2.1 ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΠΙΣΤΩΤΩΝ ΣΕ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ

4.2.2 ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΠΤΩΧΕΥΤΙΚΩΝ ΠΙΣΤΩΤΩΝ

4.3 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΠΤΩΧΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΣΥΖΥΓΟ

4.4 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΠΤΩΧΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΝΟΦΕΙΛΕΤΕΣ

4.5 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΠΤΩΧΕΥΣΗΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΙΔΙΑΙΤΕΡΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΚΑΙ ΠΕΡΑΤΩΣΗ ΤΗΣ ΠΤΩΧΕΥΣΗΣ

5.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

5.2 ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΠΤΩΧΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

5.3 ΣΦΡΑΓΙΣΗ ΠΤΩΧΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

5.4 ΔΙΑΧΕΙΡΗΣΗ ΠΤΩΧΕΥΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ

5.5 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΞΕΛΕΓΞΗΣ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ

5.6 ΠΕΡΑΤΩΣΗ ΤΗΣ ΠΤΩΧΕΥΣΗΣ

5.6.1 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΑΥΣΗΣ ΤΗΣ ΠΤΩΧΕΥΣΗΣ

5.7 ΑΝΑΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΡΜΗΝΕΥΟΝΤΑΣ ΤΟΝ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟ

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ-ΣΥΝΟΨΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

**ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΤΩΧΕΥΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ (Η ΕΝΝΟΙΑ
ΤΗΣ ΠΤΩΧΕΥΣΗΣ)**

1.1 Εισαγωγή

Στη διάρκεια της επιχειρηματικής δραστηριότητας κάθε επιχειρηματία μπορεί να φτάσει κάποια στιγμή κατά την οποία να πάψει να έχει κέρδη και να έχει μόνο ζημιές. Επακόλουθο αυτής της κατάστασης είναι να αδυνατεί να εξοφλήσει τους δανειστές του στην ορισμένη προθεσμία που έχουν ορίσει.

Οι δανειστές έχουν το δικαίωμα μέσω της νομικής οδού να εκποιήσουν την περιουσία του(κινητή και ακίνητη),σε αυτήν την περίπτωση ελλοχεύει ο κίνδυνος με αυτό τον τρόπο να μην ικανοποιηθούν πλήρως σε περίπτωση που η περιουσία του οφειλέτη δεν επαρκεί. Επομένως είναι αναγκαίο να βρεθεί ένας τρόπος ικανοποίησης όλων των δανειστών κατά σύμμετρο τρόπο και αυτός ο τρόπος είναι η κήρυξη του οφειλέτη σε πτώχευση.

Προϋπόθεση για την κήρυξη κάποιου είναι η πτωχευτική ικανότητα του προσώπου, δηλαδή του εμπόρου που αδυνατεί να πληρώσει ενώ με τον νέο πτωχευτικό κώδικα κηρύσσονται σε πτώχευση και ενώσεις προσώπων με νομική προσωπικότητα που επιδιώκουν οικονομικό σκοπό.

1.2 Ορισμοί

1.2.1 Πτώχευση

Πτώχευση είναι η νομική κατάσταση στην οποία εισέρχεται ο οφειλέτης που έπαυσε τις πληρωμές στους δανειστές ,η περιουσία του οφειλέτη σύμφωνα με δικαστική απόφασή ανατίθεται σε ένα τρίτο πρόσωπο που είναι αρμόδιο να διαπιστώσει την ενεργητική και παθητική του περιουσία και να τη χρησιμοποιήσει για την σύμμετρη ικανοποίηση των δανειστών.

Αρμόδιο δικαστήριο για την κήρυξη της πτώχευσης είναι το πολυμελές πρωτοδικείο στην περιφέρεια του οποίου ο οφειλέτης έχει το κέντρο των κύριων συμφερόντων του, και αυτό ονομάζεται πτωχευτικό δικαστήριο. Όργανα για την διεκπεραίωση της πτωχευτικής διαδικασίας είναι το δικαστήριο. ο σύνδικος, που είναι κεντρική φυσιολογία της πτώχευσης αφού σε αυτόν ανατίθεται η διοίκηση της περιουσίας ,η συνέλευση των πιστωτών και η επιτροπή πιστωτών που συνήθως είναι 3 άτομα και έχουν εκλεγεί από την συνέλευση.

1.2.2 Πτωχευτικό δίκαιο

Πτωχευτικό δίκαιο είναι το σύνολο των κανόνων δικαίου με τους οποίους επιδιώκεται η ικανοποίηση των δανειστών του οφειλέτη που βρίσκεται σε παύση των πληρωμών του με τέτοιο τρόπο να εξασφαλίζεται η μεταξύ τους ισότητα.

Ρυθμίζει δηλαδή, το πτωχευτικό δίκαιο την κατάσταση των εμπόρων οι οποίοι αδυνατούν να πληρώσουν τα εμπορικά τους χρέη, θα μπορούσαμε να πούμε ότι το πτωχευτικό δίκαιο είναι το δίκαιο αδυναμίας πληρωμών.

Το πτωχευτικό δίκαιο είναι μέρος ενός εμπορικού δικαίου και μάλιστα του δημοσίου εμπορικού δικαίου αφού θεωρείται το δίκαιο της συλλογικής, καθολικής, αναγκαστικής εκτέλεσης, που υλοποιείται με πράξη και την εποπτεία της Πολιτείας και βρίσκεται στον αντίποδα της ρυθμιζόμενης στον ΚΠλδ ατομικής και ειδικής αναγκαστικής εκτέλεσης(Ψυχομάνης, Πτωχευτικό Δίκαιο, 2004)

Θέματα ορολογίας

Το πτωχευτικό δίκαιο δεν είναι για τους πλουσίους αλλά για τους πτωχούς για εκείνους δηλαδή που ανυπαίτια αδυνατούν να πληρώσουν τα χρέη τους τούτο μπορεί να μην επισημαίνεται ρητά από την πτωχευτική νομοθεσία αλλά εμφορούνται οι διατάξεις της από αυτήν την αντίληψη.

Αντιθέτως για εκείνους που υπαίτια αδυνατούν να πληρώσουν τα χρέη τους χρησιμοποιείται ο όρος “χρεοκοπία”, που σημαίνει την ενεργητική μη πληρωμή χρεών λόγω άρνησης ή υπαίτια πρόκληση αδυναμίας πληρωμών ή στρέβλωση της πτώχευσης. Συνεπώς δεν είναι το δίκαιο της αδυναμίας ενός προσώπου να πληρώσει τα χρέη του, δεν συνιστά δίκαιο αφερεγγυότητας δηλαδή της έλλειψης ασφάλειας αλλά της αδυναμίας του προσώπου να πληρώσει λόγω ρευστοποίησης περιουσιακών στοιχείων.

Επισημαίνεται από τον νομοθέτη ότι οι διατάξεις του δικαίου περιορίζεται μόνο στους έχοντες εμπορική ιδιότητα και αδυνατούν να πληρώσουν εμπορικά και μόνο χρέη.

Σκοπός του πτωχευτικού δικαίου

Σκοπός των ρυθμίσεων του πτωχευτικού δίκαιου είναι η πρόσφορη και αποδοτική διευθέτηση των επιπτώσεων της οικονομικής κατάρρευσης ενός εμπόρου για το σύνολο των πιστωτών και για το γενικότερο συμφέρον της οικονομίας.

Στόχος είναι η συλλογική αναγκαστική εκτέλεση ώστε να καθίσταται δυνατή η πλήρης συμμετρική ικανοποίηση των δανειστών ως ασφαλέστερη και ενισχυτική της εμπορικής κίνησης μέθοδος.

Για αυτό το λόγο οι ρυθμίσεις λαμβάνουν πρωτίστως υπ’οψιν την άμεση διαφύλαξη και διαχείριση της περιουσίας του πτωχού υπέρ του συνόλου των δανειστών. Έπειτα αποκλείεται ο “πτωχός” από την άσκηση περιουσιακών και κοινωνικών του δικαιωμάτων και θεσπίζεται ειδική διαδικασία συλλογικής και καθολικής αναγκαστικής εκτέλεσης.

Δυστυχώς, ενώ οι επιδιώξεις του πτωχευτικού δικαίου είναι η συμμετρική κατανομή των δανειστών αυτό στάθηκε μη επιτεύξιμο και σε ελάχιστες περιπτώσεις έμειναν ικανοποιημένοι για αυτό και οι πρόσφατες τάσεις στην επιστήμη του πτωχευτικού δικαίου είναι η βέλτιστη εκκαθάριση της περιουσία του πτωχεύσαντος και την εξυγίανση της επιχειρήσεως .

1.4.1 Οικονομική ανάλυση του πτωχευτικού δικαίου

Το πτωχευτικό σύστημα φαίνεται να οδηγείται σε επαναπροσδιορισμό του σκοπού του που είναι όχι η ευθεία και η αμέσως ικανοποίηση των πιστωτών αλλά η διάσωση της επιχειρήσεως και ανακάλυψη τρόπων εξυγίανση της και επαναλειτουργία της ώστε να κάνει μια νέα αρχή και ο πτωχεύσας.

Έτσι, γίνεται παύση των ατομικών διώξεων των πιστωτών ως αναγκαίο μέτρο που διέλυαν την επιχείρηση μειώνοντας την αξία της και προκαλώντας διοικητική και δικαστηριακή συμφόρηση Επίσης η διάκριση της πτωχευτικής και μεταπτωχευτικής περιουσίας είναι ένα μέτρο που μεταστρέφει, παίρνοντας παραγωγικό δυναμικό της οικονομία από αχρησία σε χρησιμότητα.

Οι απόψεις αυτές δεν συνάδουν βέβαια, με το νόμιμο στόχο του πτωχευτικού δίκαιου που παραμένει η συλλογική ικανοποίηση των πιστωτών. Η διάσωση της επιχείρησης μπορεί να προκύψει έμμεσα , δεν αποτελεί όμως τον κύριο στόχο.

1.5 Η πτώχευση ως πραγματική κατάσταση

1.5.1 Διάκριση πραγματικής και νομικής κατάστασης

Το πτωχευτικό δίκαιο αντιμετωπίζει την πτώχευση ως μια πραγματική κατάσταση του εμπόρου που αδυνατεί να πληρώσει τους δανειστές του και στοχεύει στην πλήρη και συλλογική ικανοποίηση αυτών.

Η πτώχευση όμως χαρακτηρίζεται συνήθως ως “νομική” επειδή κηρύσσεται με δικαστική απόφαση από της δημοσίευσής της οποίας άρχονται οι προβλεπόμενες στο νόμο ουσιαστικές και δικονομικές συνέπειες και τίθεται σε κίνηση η συλλογική διαδικασία εκκαθάρισης της περιουσίας του πτωχού (Ψυχομάνης, Πτωχευτικό Δίκαιο, 2004)

Ο παραπάνω όρος όμως δεν ανταποκρίνεται στην ερμηνευτική ανάλυση αφού ο νόμος προβλέπει πρωτίστως δυναμική διαδικασία που στα πλαίσια της δημιουργείται ένα νομικό καθεστώς. Επίσης η πτώχευση εξ’ ορισμού προϋποθέτει δανειστές στους οποίους πρέπει να αναφέρεται η αδυναμία πληρωμής. Επομένως συνιστά αυτό την πραγματική κατάσταση αδυναμίας πληρωμών τωρινών ή μελλοντικών υφιστάμενων χρεών .

1.5.2 Συνέπειες της περί πραγματικής κατάστασης αντίληψης

Οι κυριότερες συνέπειες της αντίληψης ότι η πτώχευση είναι μια πραγματική κατάσταση είναι οι παρακάτω:

1) Ο πτωχέυσας μπορεί να διωχθεί ποινικά για απλή ή δόλια χρεοκοπία ακόμα και αν δεν κηρύχθηκε σε πτώχευση ως μια οργανωμένη διαδικασία, δηλαδή ως νομική κατάσταση, αρκεί που έπαυσε να πληρώνει τους δανειστές του (πραγματική κατάσταση).

Για αυτό το πτωχευτικό δικαστήριο είναι υποχρεωμένο να διαπιστώσει την ύπαρξη εξωτερικευμένης κατάστασης, κατάσταση πληρωμών.

2) Η απόφαση του δικαστηρίου για την πτώχευση αρχικά έχει αναγνωριστικό χαρακτήρα επειδή διαπιστώνει μια κατάσταση επικίνδυνη για τις οικονομικές συναλλαγές των εναγομένων. Παράλληλα έχει και καταψηφιστικά στοιχεία

συνιστάμενα στην επιβολή υποχρεώσεων π.χ σφράγιση περιουσίας, δημοσιεύσεων, σύγκλητος συνελεύσεως πιστωτών.

1.6 Ελληνική νομοθεσία

Στην Ελλάδα ίσχυε αρχικά ο νόμος του 1821 Code de Commerce που όμως αντικαταστάθηκε από ΨΛΣΤ΄ «περί πτωχεύσεως και χρεοκοπίας» το 1878, ακολούθησαν τροποποιήσεις με το νόμο ΓΦΟΔ΄ ,1910, τέλος στο νόμο 2479/1997 συμπεριλήφθηκαν διατάξεις αποσκοπούσες στην επιτάχυνση της πτωχευτικής διαδικασίας.

Σε ισχύ έχει τεθεί και ο Κανονισμός από το Μάρτιο του 2002 που αναφέρει ότι αν η κηρυχθείσα σε μια χώρα πτώχευση μπορεί να συμπεριλάβει και σε άλλη χώρα περιουσία του και την αναγνώριση της πτώχευσης εκτός συνόρων μιας χώρας.

Συνήθως εφαρμόζεται μόνο σε διαδικασίες που αφορούν οφειλέτες με κέντρο συμφερόντων τους στην Ευρωπαϊκή Ένωση προσφέροντας τους την δυνατότητα είτε να ασκούν ορισμένες εξουσίες και στα άλλα κράτη , είτε επιτρέποντας και οργανώνοντας το άνοιγμα δευτερευουσών πτωχεύσεων ανάλογα με τη σημασία της περιουσίας και των αριθμών των πιστωτών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Η ΠΤΩΧΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

2.1 Η κήρυξη της πτώχευσης

Η πτώχευση κηρύσσεται με απόφαση του δικαστηρίου, αν ο οφειλέτης έχει πτωχευτική ικανότητα και αν έπαυσε τις πληρωμές του. Επομένως, για την κήρυξη της πτώχευσης απαιτούνται δύο ουσιαστικές και μια τυπική προϋπόθεση. Ουσιαστικές προϋποθέσεις είναι η πτωχευτική ικανότητα του οφειλέτη και η παύση από αυτόν των πληρωμών. Με βάση το νέο Πτωχευτικό Κώδικα αρκεί και η επαπειλούμενη αδυναμία εκπλήρωσης. Τυπική προϋπόθεση είναι η έκδοση δικαστικής απόφασης που κηρύσσει την πτώχευση. Ειδικότερα: Πτωχευτική ικανότητα. Πτωχευτική ικανότητα είναι η ικανότητα ενός προσώπου να μπορεί να κηρυχθεί σε πτώχευση. Πτωχευτική ικανότητα έχει καταρχάς ο έμπορος. Έτσι σε πτώχευση μπορούν να κηρυχθούν τόσο τα φυσικά όσο και τα νομικά πρόσωπα που είναι έμποροι. Νομικά πρόσωπα που είναι έμποροι είναι η ομόρρυθμη εταιρεία, η ετερόρρυθμη, η ανώνυμη, η ΕΠΕ και ο συνεταιρισμός. Η πτώχευση της ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρείας επάγεται αυτοδίκαια και την πτώχευση των ομόρρυθμων εταίρων (άρθρο 7 § 4 ΠτωχΚ). Σύμφωνα με το νέο πτωχευτικό κώδικα πτωχευτική ικανότητα έχουν πλέον και μη έμποροι. Συγκεκριμένα μπορούν να κηρύσσονται σε πτώχευση και ενώσεις προσώπων με νομική προσωπικότητα που επιδιώκουν οικονομικό σκοπό (άρθρο 2 § 2 ΠτωχΚ). Τέτοιες ενώσεις είναι κυρίως οι αστικές εταιρίες με νομική προσωπικότητα που επιδιώκουν οικονομικό σκοπό.

Δεν μπορούν να κηρυχθούν σε πτώχευση η αφανής εταιρεία και η συμπλοιοκτησία, διότι δεν έχουν νομική προσωπικότητα. Επίσης δεν μπορούν βλ. σ. 7 Εκθεσης της Ειδικής Επιτροπής για τη σύνταξη του Πτωχευτικού Κώδικα. 244 να κηρυχθούν σε πτώχευση τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και οι δημόσιοι οργανισμοί (άρθρο 2 § 2 ΠτωχΚ).

Πτωχευτική ικανότητα έχει ο εν ενεργεία οφειλέτης, αλλά και ο οφειλέτης που έχει παραιτηθεί από την εμπορία ή την οικονομική δραστηριότητα, καθώς και ο αποθανών οφειλέτης. Έτσι η παύση της εμπορίας ή της οικονομικής δραστηριότητας ή ο θάνατος του οφειλέτη δεν κωλύουν την πτώχευση, εφόσον όμως τα γεγονότα αυτά επήλθαν σε χρόνο κατά τον οποίο ο οφειλέτης είχε παύσει τις πληρωμές του. Σε

περίπτωση θανάτου του οφειλέτη, η αίτηση για την κήρυξη του σε πτώχευση πρέπει να υποβληθεί το αργότερο εντός έτους από το θάνατο του (άρθρο 2 § 3 ΠτωχΚ) .

Παύση πληρωμών. Παύση πληρωμών υπάρχει όταν ο οφειλέτης αδυνατεί να εκπληρώσει τις ληξιπρόθεσμες χρηματικές υποχρεώσεις του κατά τρόπο γενικό και μόνιμο (άρθρο 3 § 1 ΠτωχΚ). Η παύση των πληρωμών πρέπει να μην είναι προσωρινή και εποχιακή ή να προέρχεται από απρόβλεπτη προσωρινή ταμειακή δυσχέρεια αυτού, αλλά να είναι γενική και μόνιμη. Επομένως, όχι οποιαδήποτε μη πληρωμή, αλλά αυτή που έχει τον χαρακτήρα της γενικότητας (μη πληρωμή έναντι του κοινού) και της μονιμότητας συνιστά παύση των πληρωμών ως προϋπόθεση της πτώχευσης. Σε πτώχευση κηρύσσεται ο οφειλέτης και αν συνεχίζει τις πληρωμές του, αλλά χρησιμοποιεί καταστρεπτικά γι’ αυτόν και την επιχείρησή του μέσα ή δόλια προκειμένου να μην αντιληφθούν οι πιστωτές του την οικονομική του κατάσταση. Κατα συνέπεια δεν αποτελούν εκπλήρωση των υποχρεώσεων οι πληρωμές που γίνονται με δόλια ή καταστρεπτικά μέσα (άρθρο 3 § 2 ΠτωχΚ). Με βάση το νέο Πτωχευτικό Κώδικα λόγο κήρυξης της πτώχευσης αποτελεί και η επαπειλούμενη αδυναμία εκπλήρωσης. Η επαπειλούμενη αδυναμία εκπλήρωσης αποτελεί λόγο κήρυξης της πτώχευσης, μόνο όταν την πτώχευση ζητάει ο οφειλέτης. Επαπειλούμενη αδυναμία του οφειλέτη συνιστά η πρόβλεψη ότι αυτός δεν θα έχει τα μέσα ρευστότητας να αντιμετωπίσει τις κατ’ αυτού απαιτήσεις όταν αυτές καταστούν ληξιπρόθεσμες. Η δικαστική απόφαση. Η νομική κατάσταση της πτώχευσης δημιουργείται από τη δημοσίευση της δικαστικής απόφασης με την οποία κηρύσσεται η πτώχευση. Αρμόδιο δικαστήριο για την κήρυξη της πτώχευσης είναι το πολυμελές πρωτοδικείο, στην περιφέρεια του οποίου ο οφειλέτης έχει το κέντρο των κύριων συμφερόντων του. Κέντρο των κύριων συμφερόντων είναι ο τόπος, όπου ο οφειλέτης ασκεί συνήθως τη διοίκηση των συμφερόντων του και είναι αναγνωρίσιμος από τους τρίτους. Για τα νομικά πρόσωπα τεκμαίρεται ότι κέντρο των κύριων συμφερόντων είναι ο τόπος της καταστατικής τους έδρας (άρθρο 4 ΠτωχΚ). Το δικαστήριο αυτό καλείται πτωχευτικό δικαστήριο.

Αίτηση για την κήρυξη ενός προσώπου σε πτώχευση μπορεί να υποβάλλει στο πτωχευτικό δικαστήριο: είτε κάθε πιστωτής που έχει έννομο συμφέρον είτε ο ίδιος ο οφειλέτης. Ο οφειλέτης υποχρεούται να υποβάλει την αίτηση, χωρίς υπαίτια βραδύτητα και πάντως το αργότερο μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες, αφότου συντρέξουν οι προϋποθέσεις για την κήρυξη της πτώχευσης (άρθρο 5 § 2 ΠτωχΚ) βλ.

σ. 8 Έκθεσης της Ειδικής Επιτροπής για τη σύνταξη του Πτωχευτικού Κώδικα. Ως συμφέροντα νοούνται τα εμπορικά, βιομηχανικά και επαγγελματικά συμφέροντα του πτωχεύσαντα, αλλά και γενικά κάθε οικονομική δραστηριότητα του, βλ. σ. 8 Έκθεσης της Ειδικής Επιτροπής για τη σύνταξη του Πτωχευτικού Κώδικα. είτε ο εισαγγελέας πρωτοδικών, εφόσον τούτο δικαιολογείται από λόγους δημόσιου συμφέροντος (άρθρο 5 § 1 ΠτωχΚ) Στην αίτηση πρέπει να αναγράφονται το όνομα, επώνυμο, πατρώνυμο, η επωνυμία, καθώς και η διεύθυνση, όπου ο οφειλέτης έχει την κατοικία του ή κατά περίπτωση το κέντρο των κύριων συμφερόντων του και οι τυχόν δευτερεύουσες εγκαταστάσεις του. Επίσης πρέπει να αναγράφεται και ο αριθμός του Εμπορικού Μητρώου του οφειλέτη. Επί ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρίας πρέπει να αναγράφονται τα ανωτέρω στοιχεία και ως προς όλους τους ομόρρυθμους εταίρους. Η υπόθεση εκδικάζεται κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας (άρθρα 741 επ. ΚΠολΔ). Με την απόφασή του το δικαστήριο κηρύσσει την πτώχευση του οφειλέτη και προσδιορίζει την ημέρα παύσης των πληρωμών του. Η ημέρα αυτή δεν μπορεί να απέχει πέραν της διετίας από την ημερομηνία κήρυξης της πτώχευσης ή, σε περίπτωση θανάτου του οφειλέτη, πέραν του έτους πριν το θάνατο. Σε περίπτωση κήρυξης της πτώχευσης για επαπειλούμενη παύση των πληρωμών ως ημέρα παύσης πληρωμών λογίζεται η ημέρα δημοσίευσης της απόφασης που κηρύσσει την πτώχευση (άρθρο 7 § 2 ΠτωχΚ)

Σε περίπτωση που κηρύσσεται σε πτώχευση ομόρρυθμη ή ετερόρρυθμη εμπορική εταιρία, με την ίδια απόφαση κηρύσσονται σε πτώχευση και τα ομόρρυθμα μέλη της και χωρίς άλλη διατύπωση. Η πτώχευση αστικής εταιρίας με νομική προσωπικότητα ή άλλης ένωσης προσώπων με νομική προσωπικότητα, δεν επιφέρει και τη συμπτώχευση των μελών της (άρθρο 7 § 4 ΠτωχΚ).

Επιπλέον με την απόφαση που κηρύσσει την πτώχευση το πτωχευτικό δικαστήριο:

- Διορίζει εισηγητή δικαστή και σύνδικο της πτώχευσης
- Διατάσσει τη σφράγιση της πτωχευτικής περιουσίας.
- Ορίζει ημέρα, ώρα και τόπο όπου οι πιστωτές θα συνέλθουν ενώπιον του εισηγητή σε συνέλευση για τη σύνταξη του πίνακα εικαζόμενων πιστωτών και για την εκλογή της επιτροπής πιστωτών και ορίζει τον τρόπο δημοσιότητας.
- Ορίζει ημερομηνία σύγκλησης της συνέλευσης των πιστωτών για να αποφασίσει με βάση την έκθεση του συνδίκου. Η ημερομηνία αυτή δεν

πρέπει να απέχει περισσότερο από τέσσερις (4) μήνες από την κήρυξη της πτώχευσης. Οι δύο συνελεύσεις μπορεί να συμπίπτουν.

Η απόφαση είναι αμέσως εκτελεστή και δεν επιτρέπεται δικαστική αναστολή της. Είναι δυνατή όμως η προσβολή της με τα ένδικα μέσα της έφεσης και της αναίρεσης που ασκούνται και εκδικάζονται κατά την ίδια διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας και απευθύνονται και κατά του συνδίκου (άρθρο 7 § 5 ΠτωχΚ). Περίληψη της δικαστικής απόφασης δημοσιεύεται με επιμέλεια του συνδίκου, του οφειλέτη ή οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον, στο Δελτίο Δικαστικών Δημοσιεύσεων του Ταμείου Νομικών. Επίσης η απόφαση σημειώνεται στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο. Το πτωχευτικό δικαστήριο μπορεί, κατά την κρίση του, να διατάξει και πρόσθετες δημοσιεύσεις.

Το όνομα ή η επωνυμία (αν πρόκειται για νομικό πρόσωπο) του πτωχέσαντα εγγράφεται στο Μητρώο Πτωχέσεων που τηρείται σε κάθε πρωτοδικείο. Στο Μητρώο αυτό καταχωρείται και κάθε περαιτέρω πράξη της διαδικασίας, καθώς και η τυχόν αποκατάσταση του πτωχέσαντα. Στο Πρωτοδικείο Αθηνών τηρείται Γενικό Μητρώο, στο οποίο καταχωρούνται οι παραπάνω μεταβολές για ολόκληρη τη Χώρα (άρθρο 8 ΠτωχΚ) Τέλος η απόφαση καταχωρείται στο υποθηκοφυλακείο ή στο κτηματολόγιο, στο οποίο έχουν καταχωρηθεί εμπράγματα δικαιώματα του πτωχέσαντα επί ακινήτων (άρθρο 9 ΠτωχΚ).

2.2. Όργανα της πτώχευσης

Για την διεκπεραίωση της πτωχευτικής διαδικασίας ο νόμος προβλέπει ορισμένα όργανα. Τα όργανα αυτά αποτελούν τα όργανα της πτώχευσης. Τα όργανα της πτώχευσης είναι: το πτωχευτικό δικαστήριο, ο εισηγητής, ο σύνδικος, η συνέλευση των πιστωτών και η επιτροπή πιστωτών.

Πτωχευτικό δικαστήριο, όπως προαναφέραμε, είναι το πολυμελές πρωτοδικείο που κηρύσσει την πτώχευση (άρθρο 4 ΠτωχΚ). Ασκει την ανώτατη εποπτεία στις εργασίες της πτώχευσης και εκδικάζει όλες τις διαφορές που ορίζονται στον πτωχευτικό κώδικα ή ανακύπτουν από την πτώχευση. Συγκεκριμένα το πτωχευτικό δικαστήριο κηρύσσει την πτώχευση, προβαίνει στο διορισμό και την αντικατάσταση του εισηγητή δικαστή και του συνδίκου, επικυρώνει ορισμένες αποφάσεις της συνέλευσης των πιστωτών και του συνδίκου, εκδικάζει προσφυγές

κατά των πράξεων του εισηγητού και γενικότερα είναι αρμόδιο για την εκδίκαση των δικών, οι οποίες δημιουργούνται από τη πτώχευση και εξαιτίας της κήρυξης αυτής.

Ο εισηγητής είναι δικαστής και συγκεκριμένα πρωτοδίκης που υπηρετεί στο πρωτοδικείο. Στα πρωτοδικεία Αθηνών, Πειραιά και Θεσσαλονίκης, εισηγητής των πτωχεύσεων ορίζεται για δύο (2) δικαστικά έτη, με απόφαση της ολομέλειας τους, ένας ή δύο από τους προέδρους πρωτοδικών που υπηρετούν σ' αυτά, κατ' αποκλειστική απασχόληση. Στα υπόλοιπα πρωτοδικεία, ο εισηγητής ορίζεται με την απόφαση του πτωχευτικού δικαστηρίου (άρθρο 58 ΠτωχΚ).

Ο εισηγητής παρακολουθεί γενικά την εξέλιξη της πτωχευτικής διαδικασίας εκ μέρους της δικαστικής αρχής και επιτηρεί και επιταχύνει τις εργασίες της πτώχευσης. Συγκεκριμένα διατάσσει όλα τα κατεπείγοντα μέτρα για τη διασφάλιση της πτωχευτικής περιουσίας και προεδρεύει στη συνέλευση των πιστωτών. Επιβλέπει το έργο του συνδίκου και μπορεί να ζητήσει την αντικατάστασή του. Παρέχει στον σύνδικο, μετά από συναίνεση της επιτροπής πιστωτών, την άδεια εμπορίας ή εκποίησης εμπορευμάτων και εν γένει κινητών της πτώχευσης. Τέλος ο εισηγητής έχει ανακριτικά καθήκοντα. Συγκεκριμένα μπορεί να εξετάζει ανωμοτί τον πτωχεύσαντα και ενόρκως τους αντιπροσώπους και υπαλλήλους του, σχετικά με ό,τι αφορά τη σύνταξη του ισολογισμού και τις περιστάσεις και τις αιτίες της πτώχευσης. Αντίγραφα καταθέσεων διαβιβάζει ο εισηγητής και προς τον αρμόδιο εισαγγελέα, αν συντρέχει περίπτωση ποινικής ευθύνης κάποιου προσώπου (άρθρο 61 ΠτωχΚ)

Ο σύνδικος είναι η κεντρική φυσιογνωμία της πτώχευσης. Είναι το πρόσωπο στο οποίο ανατίθεται η διοίκηση της πτωχευτικής περιουσίας. Σύνδικος διορίζεται δικηγόρος που έχει τουλάχιστον πενταετή υπηρεσία και κατοικεί στην έδρα του πτωχευτικού δικαστηρίου, από κατάλογο που καταρτίζεται από τον οικείο Δικηγορικό Σύλλογο για κάθε ημερολογιακό έτος, με βάση αιτήσεις των ενδιαφερόμενων δικηγόρων. Αν δεν καταρτιστεί κατάλογος, ισχύει αυτός του προηγούμενου έτους και αν δεν υπάρχει καθόλου κατάλογος, το πτωχευτικό δικαστήριο επιλέγει ελεύθερα το πρόσωπο του συνδίκου. Δεν μπορεί να διορισθεί σύνδικος αυτός που συνδέεται με τον πτωχεύσαντα, και επί νομικών προσώπων με τα φυσικά πρόσωπα, που αποτελούν τη διοίκηση τους, με συγγένεια εξ αίματος ή αγχιστείας σε ευθεία γραμμή απεριόριστα ή υιοθεσία και εκ πλαγίου μέχρι τέταρτου βαθμού ή είναι ή υπήρξαν σύζυγοι ή μνηστήρες αυτών (άρθρο 63 ΠτωχΚ).

Ο σύνδικος έχει υποχρέωση να επιμεληθεί για τη δημοσίευση περίληψης της απόφασης που κηρύσσει την πτώχευση και περιέχει πρόσκληση των πιστωτών να

συνέλθουν ενώπιον του εισηγητή στον οριζόμενο στην απόφαση τόπο και χρόνο, για τη σύνταξη του πίνακα εικαζόμενων πιστωτών και τον ορισμό επιτροπής πιστωτών (άρθρο 65 ΠτωχΚ).

Κατά τα λοιπά ο σύνδικος με την εποπτεία του εισηγητή δικαστή διαχειρίζεται την πτωχευτική περιουσία. Διαπιστώνει την πτωχευτική περιουσία, την εκποιεί και διανέμει σύμφωνα το προϊόν της εκποίησης στους δανειστές του πτωχεύσαντα κατά το λόγο της απαίτησης του καθένα, αφού όμως προηγουμένως ικανοποιήσει τους εμπραγμάτως ασφαλισμένους και τους προνομιούχους πιστωτές

Η συνέλευση των πιστωτών αποτελείται από όλους τους πιστωτές της πτώχευσης, ανεξαρτήτως προνομίων ή εμπράγματων ασφαλειών, καθώς και από τους πιστωτές των οποίων οι απαιτήσεις τελούν υπό αίρεση (άρθρο 82 ΠτωχΚ)

Οι αποφάσεις της συνέλευσης λαμβάνονται με πλειοψηφία που υπολογίζονται στον αριθμό των πιστωτών, μερικές όμως φορές ο νόμος απαιτεί διπλή πλειοψηφία: πιστωτών και πιστώσεων.

Συγκαλείται αρχικά με την απόφαση που κηρύσσει την πτώχευση για τη σύνταξη του πίνακα εικαζόμενων πιστωτών και τον ορισμό της επιτροπής των πιστωτών. Στη συνέχεια η συνέλευση των πιστωτών συγκαλείται κατά κανόνα από τον εισηγητή δικαστή και γνωμοδοτεί ή αποφασίζει για τα θέματα που ορίζονται από το νόμο. Περίληψη της διάταξης του εισηγητή για τη σύγκληση της συνέλευσης που περιλαμβάνει τον τόπο και χρόνο, καθώς και τα θέματα που θα συζητηθούν δημοσιεύονται στο Δελτίο Δικαστικών Δημοσιεύσεων του Ταμείου Νομικών δέκα (10) ημέρες πριν την ημέρα της σύγκλησης και τοιχοκολλώνται στα γραφεία του εισηγητή (άρθρο 82 ΠτωχΚ). Στην αρχική συνέλευση και σ' αυτές που ακολουθούν, μέχρι να ολοκληρωθεί η επαλήθευση των πιστώσεων, μετέχει κάθε προσερχόμενος πιστωτής, του οποίου πιθανολογείται, κατά την κρίση του εισηγητή, η απαίτηση του κατά του πτωχεύσαντα. Μετά την επαλήθευση των πιστώσεων, στη συνέλευση μετέχουν οι πιστωτές των οποίων έγιναν δεκτές, έστω και προσωρινά οι απαιτήσεις τους.

Απαρτία υπάρχει, αν μετέχουν στη συνέλευση τουλάχιστον οι μισοί από τους πιστωτές, ανεξάρτητα από το ύψος των πιστωμάτων τους. Σε περίπτωση που δεν επιτευχθεί απαρτία, η συνέλευση επαναλαμβάνεται με όσους ευρεθούν παρόντες, ανεξάρτητα από τον αριθμό τους, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στον νόμο (άρθρο 83 ΠτωχΚ). Η συνέλευση λαμβάνει αποφάσεις κατά πλειοψηφία των παρόντων. Στις συνελεύσεις προεδρεύει ο εισηγητής και επικουρείται από τον γραμματέα των

πρωχέσεων, ο οποίος συντάσσει τη σχετική έκθεση, παρίσταται δε και ο σύνδικος, ο οποίος καλείται νομίμως. Κατά τον ίδιο τρόπο καλείται και ο πρωχέσας (άρθρο 83 ΠτΧ)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΠΤΩΧΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΟΦΕΙΛΕΤΗ

3.1 Εισαγωγή

Η κήρυξη της πτώχευσης για τον πτωχέυσαντα έχει άμεσα και σοβαρά αποτελέσματα τόσο για εκείνον όσο για τους δανειστές του, κυρίως όμως για εκείνον που οι επιπτώσεις είναι επαγγελματικές αλλά και προσωπικές .

Διακρίνονται οι συνέπειες στις προσωπικής φύσεως που είναι στην προσωπική κράτηση του πτωχού, στις υποχρεώσεις εμφάνισης του στον σύνδικο ή τον εισηγητή δικαστή , του απορρήτου της εμπορικής του αλληλογραφίας, παλαιότερα ίσχυε και η στέρηση του εκλέγειν και εκλέγεσθαι που τώρα δεν το στερείται αλλά και στις περιουσιακής φύσεως που είναι η πτωχευτική απαλλοτρίωση δηλαδή η κατάσταση που έρχεται ο πτωχός όταν δημοσιεύεται στο ακροατήριο η κήρυξη της πτώχευσης και έκτοτε στερείται της διοίκησης και διαχείρισης της περιουσίας του.

3.2 Συνέπειες προσωπικής φύσεως

Οι συνέπειες που έχουν ομαδοποιηθεί προς την καλύτερη κατανόησή τους και ονομάζονται προσωπικής φύσεως είναι οι εξής:

α) Η προσωπική κράτηση του οφειλέτη που διατάσσεται απο το πτωχευτικό δικαστήριο είτε με την απόφαση κήρυξης της πτώχευσης ,είτε με μεταγενέστερη απόφαση. Δεν αποτελεί βέβαια μέσο αναγκαστικής εκτέλεσης αλλά προσωρινό αστυνομικό μέτρο και διατάσσεται σε κάθε περίπτωση επιλήψιμης συμπεριφοράς του πτωχού, ενώ μπορεί να διαταχθεί η φύλαξη κατ'οικον. Με την παρέμβαση του εισηγητή υπάρχει η δυνατότητα έκδοσης προσωρινού «προπεμπτηρίου», δηλαδή την αποφυλάκιση του με ή χωρίς εγγύηση.

β) Ο πτωχός είναι υποχρεωμένος να εμφανίζεται ενώπιον του συνδίκου ή του εισηγητή δικαστή κατόπιν κλητεύσεως του όταν το απαιτεί ο νόμος και ιδίως όταν

αφορά την εξέταση και το κλείσιμο των βιβλίων του και ενώπιον της συνελεύσεως των πιστωτών.

γ) Ακόμα μια συνέπεια είναι η άρση του απορρήτου της εμπορικής αλληλογραφίας του οφειλέτη , οι επιστολές παραδίδονται στον σύνδικο ο οποίος τις αποσφραγίζει , λαμβάνει γνώση του περιεχομένου τους και καλείται ο πτωχέυσας να παραβρεθεί.

δ) Στερείται ο πτωχός το δικαίωμα του να «ασκείν το εμπορικό του επάγγελμα» , αδυνατεί να επωφεληθεί της εμπορικής του ιδιότητας και όχι ότι χάνει την εμπορική του ιδιότητα, επομένως ο οφειλέτης μπορεί εκ νέου να κηρυχθεί σε πτώχευση για εμπορικό χρέος που δημιούργησε σε μεταπτωχευτική περίοδο .

Ακόμα στερούνται του δικαιώματος να ασκούν επαγγέλματα που υπάγονται στο δημόσιο και ορισμένα ιδιωτικά επαγγέλματα όπως του ασφαλιστικού πράκτορα, του γενικού διευθυντή ασφαλιστικής εταιρείας, του χρηματιστηριακού εκπροσώπου.

Με βάση το χρόνο κτήσεως των περιουσιακών στοιχείων η περιουσία του πτωχού χωρίζεται σε πτωχευτική και μεταπτωχευτική. Στην πτωχευτική περιουσία περιλαμβάνεται κάθε περιουσιακό αντικείμενο με τους περιορισμούς και τις επιβαρύνσεις που είχε όταν άνηκε στον πτωχέυσαντα πριν από την από την πτωχευτική απαλλοτρίωση. Έτσι περιουσιακό στοιχείο υπό αίρεση υπάγεται στην πτωχευτική περιουσία .

Αντίθετα, η μεταπτωχευτική περιουσία διαφεύγει της πτωχευτικής απαλλοτρίωσης , η διάκριση της πτωχευτικής με τη μεταπτωχευτική περιουσία υφίσταται μόνον κατά την διάρκεια της πτώχευσης , της οποίας η περάτωση της καταργεί και τη διάκριση .

Αλλά και η περιουσία που αποκτήθηκε προτού ,μεν κηρυχθεί η πτώχευση, διαφεύγει όμως της πτωχευτικής απαλλοτρίωσης με βάσεις τις διατάξεις των νόμων λέγεται εξωπτωχευτική περιουσία και σε αυτή ανήκουν τα απολύτως αναγκαία για τη βιωσιμότητα του πτωχού και της οικογενείας του, τα μη υποκείμενα σε αναγκαστική κατάσχεση κινητά , οι ακατάσχετες απαιτήσεις , τα ανεπίδεκτα μεταβιβάσεως δικαιώματα , τα χρήματα για τη διατροφή του πτωχού.

3.3. Συνέπειες περιουσιακής φύσεως (πτωχευτική απαλλοτρίωση)

Το κυριότερο αποτέλεσμα της πτώχευσης για τον πτωχέυσαντα είναι η στέρηση του δικαιώματος διοίκησης (διαχείρισης και διάθεσης) της περιουσίας του (πτωχευτική απαλλοτρίωση). Ο πτωχέυσας από την κήρυξη της πτώχευσης στερείται αυτοδικαίως

της διοίκησης (διαχείρισης και διάθεσης) της περιουσίας του (πτωχευτική απαλλοτρίωση), την οποία ασκεί μόνος ο σύνδικος.

Η στέρηση όμως αυτή δεν αφορά όλη τη περιουσία του πτωχέυσαντα, αλλά μόνο τη πτωχευτική. Πτωχευτική περιουσία είναι η περιουσία που ανήκει στον πτωχέυσαντα κατά το χρόνο κήρυξης της πτώχευσης. Τα περιουσιακά αποτελέσματα της πτώχευσης αφορούν μόνο τη πτωχευτική περιουσία, έτσι ώστε, οι πτωχευτικοί δανειστές να μπορούν να ικανοποιηθούν μόνο από τη περιουσία αυτή, εάν η πτώχευση περατωθεί με την ένωση. Η περιουσία αυτή του πτωχέυσαντα αποτελεί χωριστή περιουσία, της οποίας η περαιτέρω τύχη εξαρτάται από τον τρόπο περάτωσης της πτώχευσης (άρθρο 16 ΠτωχΚ)

Αντίθετα η περιουσία που αποκτά ο πτωχέυσας μετά την κήρυξη της πτώχευσης δεν περιλαμβάνεται στην πτωχευτική περιουσία και γι’ αυτό καλείται μεταπτωχευτική. Οι μεταπτωχευτικοί δανειστές δεν μπορούν να επιληφθούν της πτωχευτικής περιουσίας, αλλά μόνον της μεταπτωχευτικής.

3.3.1 Ορισμός πτωχευτικής περιουσίας

Ως πτωχευτική περιουσία νοείται το σύνολο της ενεργητικής περιουσίας που περιλαμβάνει τα πράγματα (άρθρο 947 ΑΚ) και τα δικαιώματα που είναι δεκτικά χρηματικής αποτίμησης. Ειδικότερα:

Στοιχεία που περιλαμβάνονται στην πτωχευτική περιουσία. Η πτωχευτική περιουσία περιλαμβάνει το σύνολο της περιουσίας που ανήκει στον οφειλέτη κατά την κήρυξη της πτώχευσης, οπουδήποτε και αν βρίσκεται. Έτσι στην πτωχευτική περιουσία ανήκουν τα κάθε φύσης υλικά πράγματα και τα δικαιώματα στην εμπορική επωνυμία, στο σήμα, στον διακριτικό τίτλο, στην ευρεσιτεχνία καθώς και διάφορες άλλες απαιτήσεις και περιουσιακά δικαιώματα, όπως απαιτήσεις που αναγνωρίστηκαν δικαστικά ή εξώδικα για χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης, αξιώσεις του πτωχέυσαντα για παράλειψη και αποζημίωση, μερίδα συμπλοιοκτησίας και ποσά που δικαιούται ο πτωχέυσας καταθέτης από κατάθεση σε κοινό λογαριασμό (ν. 5638/1952). Τα εμπορικά βιβλία και στοιχεία του οφειλέτη που αφορούν την επιχείρηση του. Η υποχρέωση διατήρησης τους, σύμφωνα με το νόμο, δεν θίγεται. Τόκοι και άλλες περιοδικές παροχές, καθώς και παρεπόμενες αξιώσεις ή δικαιώματα και αν ακόμη γεννώνται ή αναπτύσσονται μετά την κήρυξη της πτώχευσης, εφόσον

προέρχονται από ενοχή ή κύριο δικαίωμα που υπήρχε πριν την κήρυξη της πτώχευσης (άρθρο 16 § 5 ΠτωχΚ).

Στην περίπτωση πτώχευσης ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εμπορικής εταιρείας υπάρχουν περισσότερες πτωχεύσεις και περισσότερες πτωχευτικές περιουσίες. Οι εταιρικοί δανειστές μετέχουν στις εργασίες όλων των πτωχεύσεων και οι ατομικοί δανειστές των εταίρων μετέχουν στις εργασίες της πτώχευσης του οφειλέτου εταίρου μαζί με τους εταιρικούς δανειστές.

Τέλος αν μεταξύ των συζύγων ισχύει το σύστημα κοινοκτημοσύνης, η κοινή περιουσία καταλαμβάνεται από την πτωχευτική απαλλοτρίωση ως χωριστή περιουσία και από αυτήν ικανοποιούνται οι απαιτήσεις που προβλέπονται στα άρθρα 1408- 1409 του Αστικού Κώδικα και υπό τις προϋποθέσεις των διατάξεων αυτών (άρθρο 16 § 4 ΠτωχΚ)

Στοιχεία που δεν περιλαμβάνονται στη πτωχευτική περιουσία. Δεν ανήκουν στην πτωχευτική περιουσία τα κατά το κοινό δικονομικό δίκαιο ή άλλες διατάξεις ακατάσχετα ή εξαιρούμενα με ειδικές διατάξεις νόμων. η περιουσία που αποκτά ο οφειλέτης μετά την κήρυξη της πτώχευσης.

τα δικαιώματα της προσωπικότητας και τα καθαρώς οικογενειακά δικαιώματα, τα προσωποπαγή ή αμεταβίβαστα δικαιώματα και τα ακατάσχετα δικαιώματα. τα κινητά που πουλήθηκαν και στάλθηκαν στον αγοραστή (και μετέπειτα πτωχεύσαντα) τα οποία διεκδίκησε ο πωλητής και τα κινητά που πουλήθηκαν στον αγοραστή (και μετέπειτα πτωχεύσαντα) και του παραδόθηκαν με αντιφώνηση νομής για τα οποία ο πωλητής άσκησε δικαίωμα επίσχεσης.

3.3.2 Συνέπειες της πτωχευτικής απαλλοτρίωσης

Οι συνέπειες της πτωχευτικής απαλλοτρίωσης είναι η ακυρότητα των δικαιοπραξιών του πτωχεύσαντα που αφορούν την πτωχευτική περιουσία και η αδυναμία διεξαγωγής δικών. Ειδικότερα:

Η ακυρότητα δικαιοπραξιών του πτωχεύσαντα που αφορούν την πτωχευτική περιουσία. Σύμφωνα με τις διατάξεις του νέου Πτωχευτικού Κώδικα που επαναλαμβάνουν παλαιότερες ρυθμίσεις μετά την κήρυξη της πτώχευσης, πράξεις διαχείρισης ή διάθεσης στοιχείων της πτωχευτικής περιουσίας από τον πτωχεύσαντα ή προς αυτόν, χωρίς τη σύμπραξη του συνδίκου, είναι ανενεργείς και απαγορεύεται να καταχωρηθούν σε δημόσια βιβλία οποιασδήποτε φύσεως, χωρίς τη γραπτή

έγκριση του συνδίκου (άρθρο 17 § 1 ΠτωχΚ). Οι δικαιοπραξίες αυτές είναι άκυρες ως προς την ομάδα των δανειστών. Κατά συνέπεια ο πτωχέυσας δεν μπορεί να συνάπτει δικαιοπραξίες που αφορούν την πτωχευτική περιουσία.

Αυτός που αποκτά από τον πτωχέυσαντα στοιχείο της πτωχευτικής περιουσίας δεν γίνεται κύριος. Ο σύνδικος έχει εναντίον του την διεκδικητική αγωγή (άρθρο 1094 ΑΚ). Ανάλογα ισχύουν και για την περίπτωση που ο πτωχέυσας εκχωρήσει απαίτηση που περιλαμβάνεται στην πτωχευτική περιουσία. Ο οφειλέτης, και αν καταβάλει στον εκδοχέα, δεν απαλλάσσεται έναντι της ομάδας των δανειστών. Εξακολουθεί η ευθύνη του απέναντι στην ομάδα.

Η εξουσία για διεξαγωγή δίκης μετά την κήρυξη της πτώχευσης. Η πτωχευτική απαλλοτρίωση προκαλεί και δικονομικές συνέπειες. Έτσι, ο πτωχέυσας από την κήρυξη της πτώχευσης παύει να νομιμοποιείται ενεργητικά και παθητικά σε δίκες που αφορούν την πτωχευτική περιουσία (άρθρο 17 § 4 ΠτωχΚ). Στις δίκες αυτές νομιμοποιείται ο σύνδικος ως διοικητής της πτωχευτικής περιουσίας και τις διεξάγει ιδίω ονόματι. Ο πτωχέυσας όμως νομιμοποιείται για διεξαγωγή δικών που αφορούν την μεταπτωχευτική περιουσία, όπως και για δίκες που αφορούν την οικογενειακή του κατάσταση. Μόνο σε περίπτωση κατεπείγοντος και αδράνειας του συνδίκου νομιμοποιείται, κατ' εξαίρεση, στη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την προστασία της πτωχευτικής περιουσίας. Έτσι ο πτωχέυσας έχει τη δυνατότητα σε θέματα κατεπείγουσας φύσεως και επικείμενου από την αναβολή κινδύνου να λάβει ίδιος επείγοντα μέτρα π.χ. ασφαλιστικά μέτρα ή να διακόψει παραγραφή ή να συντάξει διαμαρτυρικό ή να κοινοποιήσει απόφαση ή να ζητήσει αναστολή αναγκαστικής εκτέλεσης.

Σε κάθε δε περίπτωση, ο πτωχέυσας έχει το δικαίωμα να παρεμβαίνει προσθέτως στις δίκες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Συνέπειες πτώχευσης για τους τρίτους

4.1 Εισαγωγή

Η πτώχευση ενός εμπόρου επιφέρει προβλήματα πέρα από τον εαυτό του, στον οικονομικό και κοινωνικό του περίγυρο. Κυρίως στην οικογένεια του και στους δανειστές του που λόγω αδυναμίας πληρωμής του οφειλέτη δεν εισέπραξαν τα χρήματα τους. Οι πιστωτές χωρίζονται σε κατηγορίες με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά, και τα αποτελέσματα της πτώχευσης ποικίλουν ανάλογα με τις απαιτήσεις τους που ύγους μου την τέλεση του

Σημαντική αναφορά οφείλουμε να κάνουμε για τις συνέπειες που επιφέρει η πτώχευση στην οικογένεια του πτωχεύσαντος, στους συνοφειλέτες αλλά και σε συγκεκριμένες ομάδες τρίτων π. χ τράπεζες .

4.2 Αποτελέσματα της πτώχευσης για τους πιστωτές

Η κήρυξη της πτώχευσης δημιουργεί τεράστιο πρόβλημα στους πιστωτές του πτωχού για αυτό και χωρίζονται σε κατηγορίες με ανάλογες απαιτήσεις, οι κατηγορίες αυτές είναι οι πτωχευτικοί πιστωτές , οι μεταπτωχευτικοί και οι ομαδικοί.

4.2.1. Διάκριση των πιστωτών σε κατηγορίες

Στην πτώχευση εμφανίζονται διάφορες κατηγορίες πιστωτών που έχουν διαφορετικές απαιτήσεις έναντι του πτωχεύσαντα. Εμφανίζονται λοιπόν τρεις κατηγορίες πιστωτών: οι πτωχευτικοί πιστωτές, οι ομαδικοί πιστωτές (ή πιστωτές της ομάδας) και οι μεταπτωχευτικοί πιστωτές. Αντίστοιχα, οι απαιτήσεις τους κατά του πτωχεύσαντα διακρίνονται σε πτωχευτικές, ομαδικές και σε μεταπτωχευτικές απαιτήσεις (ή πιστόματα).

Πτωχευτικοί πιστωτές είναι εκείνοι που κατά την κήρυξη της πτώχευσης έχουν κατά του πτωχεύσαντος γεννημένη και δικαστικώς επιδιώξιμη χρηματική ενοχική απαίτηση (πτωχευτικές απαιτήσεις ή πτωχευτικά πιστόματα) (άρθρο 21 ΠτωχΚ). Η αξίωση του πτωχευτικού πιστωτή κατά του πτωχεύσαντα πρέπει να είναι ενοχική και δικαστικά επιδιώξιμη, να έχει ως αντικείμενο χρηματική ή χρηματικά αποτιμητή παροχή και να έχει γεννηθεί πριν από τη κήρυξη της πτώχευσης. Δεν είναι πτωχευτικές απαιτήσεις οι εμπράγματα αξιώσεις, τα διαπλαστικά δικαιώματα, οι φυσικές ή ατελείς ενοχές (αφού δεν είναι δικαστικά επιδιώξιμες) και τα δικαιώματα

οικογενειακού χαρακτήρα. Με την κήρυξη της πτώχευσης οι πτωχευτικοί πιστωτές ενώνονται αυτοδικαίως, σχηματίζουν την ομάδα των πιστωτών και ικανοποιούνται με την πτωχευτική διαδικασία και μόνο από την πτωχευτική περιουσία.

Ο πτωχευτικός πιστωτής μπορεί να επιδιώξει την ικανοποίηση των απαιτήσεων του μόνο μέσω της πτωχευτικής διαδικασίας, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά στο νόμο (άρθρο 21 § 2 ΠτωχΚ)

Οι ομαδικοί πιστωτές είναι οι δανειστές της παραπάνω ομάδας των πιστωτών, δηλαδή οι δανειστές των οποίων οι απαιτήσεις δημιουργήθηκαν μετά την κήρυξη της πτώχευσης, όχι από τη δράση του πτωχεύσαντος, αλλά από τη δράση του συνδίκου(ομαδικές απαιτήσεις ή ομαδικά πιστόματα). Τέτοιες απαιτήσεις μπορεί να είναι τα έξοδα διοίκησης της πτωχευτικής περιουσίας. Οι πιστωτές της ομάδας δεν υπόκεινται στην πτωχευτική διαδικασία, αλλά ικανοποιούνται κατά κανόνα από την πτωχευτική περιουσία, πριν από τους πτωχευτικούς δανειστές.

Μεταπτωχευτικοί πιστωτές είναι οι δανειστές των οποίων οι απαιτήσεις γεννήθηκαν μετά την κήρυξη της πτώχευσης, από την δράση όμως του πτωχεύσαντα. Αυτοί δεν υπόκεινται στην πτωχευτική διαδικασία και ικανοποιούνται από την μεταπτωχευτική περιουσία ασκώντας ατομικά καταδιωκτικά μέσα.

4.2.2 Διάκριση των πτωχευτικών πιστωτών

Η πρώτη από τις παραπάνω κατηγορίες πιστωτών, δηλαδή οι πτωχευτικοί πιστωτές, διακρίνονται στους εγγειόγραφους, στους ενέγγυους, στους γενικούς προνομιούχους πιστωτές και στους πιστωτές μειωμένης εξασφάλισης. Ειδικότερα:

Εγγειόγραφοι (ή ανέγγυοι) είναι οι πιστωτές εκείνοι που κατά τη κήρυξη της πτώχευσης έχουν ενοχική αξίωση για χρηματική ή χρηματικά αποτιμητή παροχή από την πτωχευτική περιουσία χωρίς η απαίτηση τους αυτή να είναι ασφαλισμένη με εμπράγματα ασφάλεια (ενέχυρο ή υποθήκη) ή άλλο προνόμιο (άρθρο 21 1περ. α΄ ΠτωχΚ).

Ενέγγυοι (ή εμπραγμάτως ασφαλισμένοι) πιστωτές είναι εκείνοι, των οποίων η απαίτησή είναι ασφαλισμένη με εμπράγματα ασφάλεια (ενέχυρο ή υποθήκη) ή ειδικό προνόμιο πάνω σε αντικείμενο της πτωχευτικής περιουσίας (άρθρο 21 § 1περ β΄ ΠτωχΚ).

Η θέση των ενέγγυων πιστωτών είναι διφυής γιατί αν ασκήσουν την ενοχική τους αξίωση υπάγονται στη κατηγορία των ανέγγυων πιστωτών, ενώ αν ασκήσουν την

εμπράγματα αξίωσή τους απολαύουν της προνομιακής μεταχείρισης που προσφέρει η εμπράγματα ασφάλεια ή το ειδικό προνόμιο.

Γενικοί προνομιούχοι είναι οι δανειστές των οποίων η απαίτηση είναι ασφαλισμένη με γενικό προνόμιο πάνω σε κινητά ή ακίνητα του πτωχέυσαντα. Το γενικό προνόμιο συνίσταται στην αξίωση τους να ικανοποιηθούν κατά προτεραιότητα από την αξία της πτωχευτικής περιουσίας. Προνομιούχες απαιτήσεις, με βάση τη σειρά κατάταξής τους (άρθρο 154 ΠτωχΚ), είναι οι εξής:

Οι απαιτήσεις από χρηματοδοτήσεις του πτωχέυσαντα οποιασδήποτε φύσεως, προκειμένου να εξασφαλιστεί η συνέχιση της δραστηριότητας του και των πληρωμών του με βάση τη συμφωνία συνδιαλλαγής ή το σχέδιο αναδιοργάνωσης της επιχείρησης. Οι απαιτήσεις για την κηδεία ή τα νοσήλια του πτωχέυσαντα, της συζύγου και των ανήλικων τέκνων του, εφόσον προέκυψαν κατά το τελευταίο εξάμηνο πριν την κήρυξη της πτώχευσης. Οι απαιτήσεις από την παροχή εξαρτημένης εργασίας, καθώς και οι απαιτήσεις των δικηγόρων από πάγια περιοδική αμοιβή, εφόσον προέκυψαν κατά την τελευταία διετία πριν την κήρυξη της πτώχευσης.

Απαιτήσεις από αποζημίωση λόγω καταγγελίας της σχέσεως εξαρτημένης εργασίας, καθώς και απαιτήσεις έμμισθων δικηγόρων για αποζημίωση λόγω λύσης της σύμβασης έμμισθης εντολής ανεξάρτητα από το χρόνο που προέκυψαν. Επίσης οι απαιτήσεις δικηγόρων από αμοιβές, έξοδα και αποζημιώσεις, εφόσον αμείβονται κατά υπόθεση, εφόσον προέκυψαν κατά τους τελευταίους έξι (6) μήνες πριν την κήρυξη της πτώχευσης, αλλά και οι απαιτήσεις αγροτών ή αγροτικών συνεταιρισμών από πώληση αγροτικών προϊόντων, αν προέκυψαν κατά τους τελευταίους είκοσι τέσσερις (24) μήνες πριν την κήρυξη της πτώχευσης.

Ακόμα οι απαιτήσεις του Δημοσίου από φόρους που ορίστηκαν από την αξία της προσόδου ή από το είδος των πραγμάτων που πλειστηριάστηκαν και που αφορούν το έτος που έγινε ο πλειστηριασμός και το προηγούμενο. Οι απαιτήσεις των Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης που προέκυψαν είκοσι τέσσερις (24) μήνες πριν την κήρυξη της πτώχευσης, χωρίς προσαυξήσεις.

Οι πιστωτές μειωμένης εξασφάλισης είναι εκείνοι των οποίων η απαίτηση ικανοποιείται από την πτωχευτική περιουσία μετά από την ικανοποίηση των ανέγγυων. Η κήρυξη της πτώχευσης προκαλεί σημαντικά αποτελέσματα στις απαιτήσεις των εγχειρόγραφων πιστωτών. Τα αποτελέσματα αυτά είναι η αναστολή των ατομικών διώξεων των εγχειρόγραφων δανειστών, το απαιτητό των μη ληξιπρόθεσμων απαιτήσεων τους και η παύση των τόκων

Από την κήρυξη της πτώχευσης, οι εγχειρόγραφοι πιστωτές στερούνται του δικαιώματος άσκησης των ατομικών διώξεων εναντίον του πτωχεύσαντα. Συγκεκριμένα αναστέλλονται αυτοδικαίως όλα τα ατομικά καταδιωκτικά μέτρα των πιστωτών κατά του πτωχεύσαντα προς ικανοποίηση ή εκπλήρωση πτωχευτικών απαιτήσεων τους (άρθρο 25 ΠτωχΚ). Η αναστολή αυτή περιλαμβάνει ορισμένες απαγορεύσεις οι οποίες είναι η άσκηση αναγνωριστικών ή καταψηφιστικών αγωγών, η έναρξη ή συνέχιση της αναγκαστικής εκτέλεσης και η συνέχιση των δικών επ' αυτών, η άσκηση ή εκδίκαση ένδικων μέσων, η έκδοση πράξεων διοικητικής ή φορολογικής φύσεως, ή η εκτέλεση τους σε στοιχεία της πτωχευτικής περιουσίας.

Η αναστολή των ατομικών διώξεων αρχίζει με την κήρυξη της πτώχευσης και τελειώνει με την περάτωση της πτώχευσης. Οι πτωχευτικοί πιστωτές, αντί να ασκήσουν τις ατομικές διώξεις, έχουν υποχρέωση ν' ακολουθήσουν τη διαδικασία επαλήθευσης (εξέλεγχης) των πιστώσεων τους και να ικανοποιηθούν από το προϊόν της πτωχευτικής περιουσίας. Πράξεις κατά παράβαση της παραπάνω αναστολής είναι απολύτως άκυρες (άρθρο 25§ 2 ΠτωχΚ).

Από τη κήρυξη της πτώχευσης οι μη ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις κατά του πτωχεύσαντος που γεννήθηκαν μέχρι την κήρυξη της πτώχευσης και που η προθεσμία εξόφλησής τους αναφέρεται σε χρόνο μεταγενέστερο της κήρυξης θεωρούνται πλασματικά ότι έληξαν. Από τον κανόνα αυτόν εξαιρούνται οι απαιτήσεις των ενέγγυων πιστωτών (άρθρο 23 ΠτωχΚ). Επίσης οι απαιτήσεις των εγχειρόγραφων πτωχευτικών πιστωτών παύουν να παράγουν νόμιμους ή συμβατικούς τόκους. Η ρύθμιση αυτή αναφέρεται στους τόκους, η εγγραφή υποθήκης υπέρ της ομάδας των δανειστών . συμβατικούς ή νόμιμους, που γεννιούνται μετά την κήρυξη της πτώχευσης. Η παύση της τοκογονίας δεν ισχύει για τους συνοφειλέτες και τους εγγυητές. Το σχέδιο αναδιοργάνωσης μπορεί να έχει ως περιεχόμενο και την καταβολή, ολική ή μερική, των τόκων που έπαυσαν να παράγονται λόγω κήρυξης της πτώχευσης (άρθρο 24 ΠτωχΚ).

Οι εγχειρόγραφοι πιστωτές έχουν τίτλο εκ του νόμου για την απόκτηση υποθήκης στα ακίνητα της πτωχευτικής περιουσίας. Έτσι ο σύνδικος οφείλει να εγγράψει ατελώς, υπέρ της ομάδας των πιστωτών, υποθήκες επί όλων των ακινήτων της πτωχευτικής περιουσίας με τίτλο την περίληψη της απόφασης που κήρυξε την πτώχευση και τον διόρισε που συνοδεύεται από έκθεση του, όπου περιγράφονται τα ακίνητα επί των οποίων ζητεί την εγγραφή και αναφέρει το κατά την κρίση του εικαζόμενο συνολικό

ύψος των προς ασφάλεια πιστώσεων (άρθρο 68 § 2 ΠτωχΚ). Η υποθήκη εκτείνεται στα ακίνητα που ανήκουν στον πτωχέυσαντα κατά την κήρυξη της πτώχευσης. Η εμπράγματη αξίωση των εμπραγμάτων πιστωτών δεν αλλοιώνεται με την πτώχευση και έτσι η ικανοποίηση της πραγματοποιείται από το υπέγγυο συγκεκριμένο περιουσιακό στοιχείο. Οι απαιτήσεις των ενέγγυων πιστωτών καθίστανται απαιτητές κατά την πραγματική λήξη τους. Οι πιστωτές, των οποίων οι απαιτήσεις εξασφαλίζονται με ειδικό προνόμιο ή εμπράγματη ασφάλεια επί αντικειμένου της πτωχευτικής περιουσίας, ικανοποιούνται αποκλειστικά από τη ρευστοποίηση του σύμφωνα με τις ισχύουσες γενικές διατάξεις, εκτός εάν ο νόμος προβλέπει διαφορετικά.

Οι ενέγγυοι πιστωτές ικανοποιούνται από το σύνολο της πτωχευτικής περιουσίας, μόνο σε περίπτωση που παραιτηθούν από το προνόμιο ή την ασφάλεια τους (άρθρο 26 § 1 ΠτωχΚ). Ο ενυπόθηκος λοιπόν δανειστής μπορεί και μετά την κήρυξη της πτώχευσης να προβεί στην πώληση του ενυπόθηκου ακινήτου, εφόσον συντρέχουν όλοι οι απαιτούμενοι λόγοι να έχει καταστεί πράγματι ληξιπρόθεσμη, έστω και ενώ διαρκεί η πτώχευση. Η διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης πρέπει να έχει αρχίσει πριν από το στάδιο της ένωσης των δανειστών, διότι διαφορετικά μόνο ο σύνδικος μπορεί να προβεί στην πώληση των ενυπόθηκων ακινήτων (άρθρο 147 ΠτωχΚ).

Οι ενυπόθηκοι λοιπόν δανειστές μπορούν να επιδιώξουν την εξόφληση των χρεών τους με την εμπράγματη αγωγή (άρθρο 1229 ΑΚ). Αν όμως οι δανειστές αυτοί κρίνουν ότι δεν πρόκειται να ικανοποιηθούν πλήρως από την εκποίηση του εμπραγμάτων ασφαλισμένου ακινήτου και επιθυμούν να λάβουν μέρος στις εργασίες της πτώχευσης και τις διανομές της εκκαθάρισης της πτωχευτικής περιουσίας που δεν είναι βεβαρυσμένη με εμπράγματα βάρη έτσι, υποχρεούνται να υποβληθούν στη διαδικασία της επαλήθευσης (ή εξέλεγχξης) των πιστώσεων τους, όπως πράττουν οι εγχειρόγραφοι δανειστές.

Οι ενεχυρούχοι πιστωτές μπορούν επίσης και μετά την κήρυξη της πτώχευσης είτε να αρχίσουν είτε να εξακολουθήσουν την εκτέλεση του ενεχυρασμένου κινητού πράγματος, το οποίο βρίσκεται στη νομή τους. Το ίδιο ισχύει και για τους πιστωτές που έχουν ειδικό προνόμιο. Επομένως η άσκηση των ενοχικών δικαιωμάτων αυτών των πιστωτών υπόκειται στους ίδιους περιορισμούς, στους οποίους υπόκειται και η άσκηση των δικαιωμάτων των εγχειρογράφων πιστωτών. Η άσκηση όμως της

εμπράγματης αγωγής από την υποθήκη ή το ενέχυρο δεν υπόκειται στους περιορισμούς αυτούς.

4.3 Αποτελέσματα της πτώχευσης για τη σύζυγο του πτωχού

Με το νόμο 1329/1983 που επιχείρησε να εκσυγχρονίσει το οικογενειακό δίκαιο ισχύουν οι νέες ρυθμίσεις σύμφωνα με τις οποίες όταν πτωχεύει ένας από τους δύο συζύγους «κάθε περιουσιακό στοιχείο που αποκτήθηκε από την τέλεση του γάμου και μέσα στα δυο τελευταία χρόνια πριν από την παύση των πληρωμών τεκμαίρεται υπέρ της ομάδος των δανειστών ότι ανήκει στο σύζυγο που πτώχευσε εκτός αν αποδειχθεί ότι η απόκτηση από τον άλλο σύζυγο δεν έγινε με χρήματα ή με άλλα μέσα αυτού που πτώχευσε ούτε προέρχεται από δωρεά του τελευταίου(άρθρο 115ΕισΝΑΚ όπως ισχύει βάσει του άρθρου 29ν.1329/83).

Ο νόμος , λοιπόν καθιερώνει ένα μαχητό τεκμήριο με προϋπόθεση να έχει κηρύξει πτώχευση μόνο ο ένας σύζυγος και δεν απαιτείται όμως η τελεσίδικη απόφαση του δικαστηρίου. Το τεκμήριο εφαρμόζεται σε περίπτωση πτώχευσης οποιουδήποτε από τους δυο συζύγους λειτουργώντας σε βάρους του άλλου ακόμα και αν ο γάμος κατά το χρόνο παύσης των πληρωμών έχει ακυρωθεί.

Το τεκμήριο αυτό επεκτείνεται σε όλη τη περιουσία του άλλου συζύγου με εξαίρεση τα κινητά που προορίζονται για την προσωπική του χρήση , την περιουσία που αποκτήθηκε πριν από την τέλεση του γάμου ή και μετά το γάμο αλλά πριν από την διετία που προηγείται της παύσης των πληρωμών .

Επίσης εξαιρείται η περιουσία του συζύγου του πτωχού που ναι μεν αποκτήθηκε την τελευταία διετία πριν από την παύση των πληρωμών και εντός του γάμου , πλην όμως κατά την περίοδο που ο πτωχεύσας σύζυγος δεν είχε αποκτήσει την εμπορική του ιδιότητα.

Τέλος αυτό το νόμιμο τεκμήριο δεν χρησιμοποιείται όταν η περιουσία του συζύγου του πτωχεύσαντος αποκτήθηκε μετά την παύση των πληρωμών αλλά ο σύνδικος της υπόθεσης μπορεί να στραφεί εναντίον του συζύγου στηρίζοντας την θέση του στην ακυρότητα «ως προς την ομάδα» πράξεων του πτωχού.

Αυτό το τεκμήριο δεν ανατρέπει πράξεις του συζύγου του πτωχού, που έγιναν οποιαδήποτε στιγμή μέχρι την παύση των πληρωμών και εντεύθεν, μέχρι την κήρυξη της πτώχευσης.

Οι εκποιήσεις μόνον που έγιναν από το ν σύζυγο του πτωχού μετά την κήρυξη της πτώχευσης με αντικείμενο περιουσιακά στοιχεία που καταλαμβάνονται από το τεκμήριο, θεωρούνται ότι συνιστούν κατ’ουσίαν διαθέσεις αντικειμένων τα οποία ανήκουν στην πτωχευτική περιουσία, είναι αναγκαίο να επισημανθεί ότι το τεκμήριο είναι μαχητό και μονάχα υπέρ της ομάδας, ανατρέπεται συνεπώς από το σύζυγο του πτωχού αν αποδειχθεί ότι η περιουσία δεν αποκτήθηκε με χρήματα ή άλλα μέσα ή από δωρεά του πτωχού συζύγου.(Ψυχομάνης ,Πτωχευτικό Δίκαιο, 2004)

4.4 Αποτελέσματα της πτώχευσης ως προς τους συνοφειλέτες σε ολόκληρο και τους εγγυητές

Όταν πολλά πρόσωπα οφείλουν την ίδια παροχή, κατά κανόνα η πτώχευση ενός απ’ αυτούς δεν επηρεάζει την υποχρέωση των υπόλοιπων. Τέτοιες περιπτώσεις πολλών οφειλετών είναι αυτές της οφειλής εις ολόκληρον και της εγγύησης, στην οποία υπόχρεοι είναι ο πρωτοφειλέτης και ο εγγυητής. Ειδικότερα:

Επί οφειλής εις ολόκληρον ο πιστωτής έχει δικαίωμα, εάν κηρυχθεί σε πτώχευση τουλάχιστον ένας από τους συνοφειλέτες, να απαιτήσει από κάθε συνοφειλέτη την πλήρη ικανοποίηση της απαίτησης του, εάν κατέστη απαιτητή κατά την πραγματική λήξη της. Σε περίπτωση υπερκάλυψης της απαίτησης του, αποδίδει το επιπλέον σε εκείνον τον συνοφειλέτη που θα είχε δικαίωμα αναγωγής κατά των άλλων. (άρθρο 27 § 1 ΠτωχΚ). Επομένως στη περίπτωση αυτή η πτώχευση ενός από τους συνοφειλέτες σε ολόκληρο, δεν επηρεάζει την υποχρέωση των υπόλοιπων και ο δανειστής μπορεί να απαιτήσει από όποιον θέλει την καταβολή της παροχής (άρθρο 482 ΑΚ)

Ο συνοφειλέτης που ικανοποίησε τον δανειστή υποκαθίσταται στα δικαιώματα του δανειστή και έχει αναγωγή κατά του πτωχεύσαντος συνοφειλέτη (άρθρο 488 ΑΚ) ως πτωχευτικός πιστωτής Η πτώχευση του πρωτοφειλέτη δεν επηρεάζει τα δικαιώματα του δανειστή κατά του εγγυητή και αντίστροφα, όμως ο εγγυητής χάνει τη λεγόμενη ένσταση διζήσεως, δηλαδή την ένσταση ν’ αρνηθεί την εκπλήρωση μέχρις ότου ο δανειστής προβεί σε αναγκαστική εκτέλεση κατά του πρωτοφειλέτη. Ο εγγυητής που ικανοποίησε τον δανειστή υποκαθίσταται στα δικαιώματα του δανειστή και έχει αναγωγή κατά του πτωχεύσαντος πρωτοφειλέτη (άρθρο 858 ΑΚ) ως πτωχευτικός πιστωτής

Σε περίπτωση πτώχευσης όλων των συνοφειλετών σε ολόκληρο ή πτώχευσης του πρωτοφειλέτη και του εγγυητή, ο δανειστής δικαιούται να συμμετέχει στις πτωχεύσεις περισσότερων ή όλων των συνοφειλετών ζητώντας ολόκληρο το ποσό της απαίτησης του μέχρις ότου να ικανοποιηθεί. Αν όμως το σύνολο των πτωχευτικών μερισμάτων που εισπράττει ξεπερνάει το ύψος της απαίτησης του, τότε αποδίδει το υπερβάλλον. Η απόδοση γίνεται είτε σε όλες τις ομάδες κατά την αναλογία αυτών που αυτές κατέβαλαν είτε στην ομάδα πτώχευσης εκείνου του οφειλέτη-πτωχεύσαντα που δικαιούται αποζημίωσης.

4.5 Αποτελέσματα της πτώχευσης ως προς ιδιαίτερες περιπτώσεις τρίτων

Σε περιπτώσεις που τρίτοι κυρίως τράπεζες δημιουργούν με την συμπεριφορά τους εσφαλμένο φαινόμενο φερεγγυότητας ενός οφειλέτη ή διακόπτουν αδικαιολόγητα την χρηματοδότηση του, με αποτέλεσμα την παύση των πληρωμών, είναι δυνατόν να στοιχειοθετηθεί ευθύνη τους, έναντι των πτωχευτικών πιστωτών με βάση τις διατάξεις των άρθρων 281,288 και 914 ΑΚ.

Επίσης ευθύνη εκπροσώπων και εταιρειών που πτώχευσε μπορεί να δημιουργηθεί έναντι του νομικού προσώπου ή των πιστωτών του, εξαιτίας παράβασης της σε υψηλότερο βαθμό υφιστάμενης υποχρέωσης τους για επιμελή διαχείριση.

Ευθύνη εταίρων που χορήγησαν δάνεια σε μια υποκεφαλαιοδοτημένη εταιρία μπορεί να θεμελιωθεί στις ίδιες ως άνω διατάξεις, ώστε να αποκρουσθεί η συμμετοχή τους στην πτωχευτική διαδικασία ή η προνομιακή τους ικανοποίηση λόγω τυχόν υπάρχουσων εμπραγμάτων ασφαλειών.

Ακόμα ευθύνη στοιχειοθετείται και σε βάρος προσώπου που ελέγχει καταλυτικά νομικό πρόσωπο ώστε να θεωρείται αυτός ως ο κύριος υπεύθυνος των εταιρικών χρεών ταυτιζόμενος ουσιαστικά με το νομικό πρόσωπο το οποίο χρησιμοποιεί απλώς για την αποφυγή της προσωπικής ευθύνης του, ενάντια προς τις αρχές της καλής πίστεως.(Ψυχομάνης, Πτωχευτικό Δίκαιο, 2004)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΑΤΩΣΗ ΤΗΣ ΠΤΩΧΕΥΣΗΣ

5.1 Εισαγωγή

Η πτώχευση είναι η κατάσταση που περιέρχεται ο έμπορος όταν παύει να πληρώνει τους δανειστές για την περάτωση της χρειάζεται να ακολουθηθεί μια διαδικασία που ονομάζεται πτωχευτική διαδικασία και ξεκινάει αμέσως μετά την απόφαση του πτωχευτικού δικαστηρίου. Τα όργανα που χρησιμοποιούνται σε αυτή την διαδικασία είναι το πτωχευτικό δικαστήριο, ο εισηγητής δικαστής που καθήκον του είναι η επιτήρηση της πτώχευσης και της επιτάχυνσης της εκκαθάρισης της περιουσίας, ο σύνδικος που θεωρείται νόμιμος αντιπρόσωπος του πτωχού ως προς την περιουσία του αλλά και των πιστωτών αλλά και η συνέλευση των πιστωτών που δεν είναι μόνιμο όργανο αλλά αυτοτελές

Έπειτα από την οργάνωση της πτωχευτικής διαδικασίας σειρά έχει η διενέργεια πράξεων για την διασφάλιση και τη διοίκηση της περιουσίας του πτωχού που επιτυγχάνεται είτε με δικαστικές ενέργειες, είτε με συμβιβασμούς, είτε με την πώληση των πραγμάτων του πτωχού. Μέλημα ωστόσο της πτωχευτικής διαδικασίας είναι και η εύρεση ατόμων και τρόπων ώστε να αναδιοργανωθεί η εταιρεία και να επαναλειτουργήσει με υγιείς οικονομικές βάσεις .

5.2 Διασφάλιση και διαπίστωση της πτωχευτικής διαδικασίας

Με την κήρυξη της πτώχευσης αρχίζει μια σειρά από εργασίες που αποβλέπουν στη διασφάλιση, στη διαπίστωση και στη διαχείριση της πτωχευτικής περιουσίας, μέχρις ότου οι δανειστές αποφασίσουν για τον τρόπο περάτωσης της πτώχευσης. Η διασφάλιση της πτωχευτικής περιουσίας γίνεται με την σφράγιση αυτής. Η διαπίστωση του ενεργητικού αυτής γίνεται με την αποσφράγιση και την απογραφή αυτής.

Η διαπίστωση του παθητικού γίνεται με τη διαδικασία της επαλήθευσης (ή εξέλεξης) των πιστώσεων των πιστωτών. Τέλος η διαχείριση της περιουσίας γίνεται από τον σύνδικο με βάση συγκεκριμένους κανόνες που προβλέπονται από τον Πτωχευτικό Κώδικα.

Η διασφάλιση της πτωχευτικής περιουσίας περιλαμβάνει τις αρχικές ενέργειες του γραμματέως του πτωχευτικού δικαστηρίου , δηλαδή της επιμέλειας της δημοσιοποίησης της αποφάσεως του πτωχευτικού δικαστηρίου και να καταχωρήσει

το όνομα ή την εταιρική επωνυμία στο μητρώο πτωχέυσαντων του Πρωτοδικείου αφού γίνει αυτό έχει υποχρέωση να ειδοποιήσει τον ειρηνοδίκη το απόσπασμα της απόφασεως που περιέχει την διάταξη για τη σφράγιση της περιουσίας.

Έπειτα διαβιβάζει στον εισαγγελέα , στον εισηγητή δικαστή και τον προσωρινό σύνδικο απόσπασμα της απόφασης.

5.2 Σφράγιση της περιουσίας

Η διασφάλιση της πτωχευτικής περιουσίας γίνεται με τη σφράγιση των στοιχείων της πτωχευτικής περιουσίας. Η σφράγιση διατάσσεται με την δικαστική απόφαση που κήρυξε την πτώχευση. Η σφράγιση γίνεται από τον ειρηνοδίκη του τόπου όπου βρίσκονται τα πράγματα. Για το λόγο αυτόν ο γραμματέας των πτωχέυστων πρέπει να γνωστοποιήσει αμέσως στον ειρηνοδίκη τη διάταξη της απόφασης για τη σφράγιση της πτωχευτικής περιουσίας. Η γνωστοποίηση γίνεται με οποιοδήποτε πρόσφορο μέσο, ακόμη και με τηλεομοιοτύπημα ή τηλεγράφημα. Ο ειρηνοδίκης υποχρεούται να εκτελέσει τη σφράγιση εντός είκοσι τεσσάρων (24) ωρών με την παρουσία του συνδίκου ή και χωρίς αυτή. Σε κάθε περίπτωση ο ειρηνοδίκης, μόλις πληροφορηθεί με οποιονδήποτε τρόπο την κήρυξη της πτώχευσης οφείλει να ενεργήσει τη σφράγιση και χωρίς να έχει ειδοποιηθεί από τον γραμματέα (άρθρο 11 ΠτωχΚ).

Ο ειρηνοδίκης θέτει τις σφραγίδες στις θύρες και τα παράθυρα του καταστήματος του οφειλέτη και των λοιπών ακινήτων του, καθώς και επί των κινητών του που βρίσκονται εκτός κλειστού χώρου, ώστε να μην είναι δυνατή η είσοδος στα ακίνητα ή η αφαίρεση κινητών, χωρίς την καταστροφή των σφραγίδων (άρθρο 11 ΠτωχΚ).

Για τη σφράγιση συντάσσεται από τον ειρηνοδίκη έκθεση, στην οποία αναφέρεται η περιγραφή των χώρων, όπου τέθηκαν οι σφραγίδες, τα σημαντικά έγγραφα και οι διαθήκες που τυχόν ανευρέθηκαν, τα τυχόν εξαιρεθέντα από τη σφράγιση πράγματα και καταχωρείται κάθε ισχυρισμός ή αντίρρηση των προσώπων που παρευρέθηκαν στη σφράγιση και κάθε τι που μπορεί να έχει σημασία για την πτώχευση και υπέπεσε στην αντίληψη του ειρηνοδίκη (άρθρο 11 ΠτωχΚ)

Από την σφράγιση εξαιρούνται ορισμένα αντικείμενα είτε υποχρεωτικά είτε δυνητικά. Σε μια δε περίπτωση μπορεί να παραλειφθεί και ολοσχερώς η σφράγιση. Συγκεκριμένα:

Υποχρεωτικά δεν σφραγίζονται: η κατοικία του οφειλέτη και της οικογένειας του τα κινητά που είναι ακατάσχετα τα εμπορικά βιβλία του οφειλέτη. Τα εμπορικά βιβλία θεωρούνται από τον ειρηνοδίκη και βεβαιώνεται με συνοπτική έκθεση η κατάσταση τους. τα βραχυπρόθεσμα αξιόγραφα ή όσα πρέπει να γίνουν αποδεκτά από τρίτο ή για τα οποία πρέπει να ληφθούν συντηρητικά μέτρα. τα δε αξιόγραφα περιγράφονται ακριβώς στην έκθεση.

Δυνητικά εξαιρούνται από τη σφράγιση τα πράγματα που υπόκεινται σε προσεχή φθορά ή υποτίμηση ή η διατήρησή τους είναι δαπανηρή. Συγκεκριμένα ο σύνδικος μπορεί να ζητήσει από τον εισηγητή να επιτρέψει να εξαιρεθούν από τη σφράγιση και να παραδοθούν σ' αυτόν, όσα πράγματα υπόκεινται σε άμεση φθορά ή υποτίμηση της αξίας τους ή η διατήρησή τους είναι δαπανηρή. Τα πράγματα αυτά απογράφονται και εκτιμώνται αμέσως από τον σύνδικο, ενώπιον του αρμόδιου για τη σφράγιση ειρηνοδίκη, ο οποίος προσυπογράφει την έκθεση. Ο οφειλέτης ειδοποιείται με οποιοδήποτε μέσο, ακόμη και τηλεφωνικώς για αυτό το αίτημα του συνδίκου και έχει το δικαίωμα να προβάλλει τις τυχόν αντιρρήσεις του ενώπιον του εισηγητή εντός της επόμενης ημέρας από την ειδοποίησή του.

Αν ο εισηγητής χορηγήσει τη σχετική άδεια, ο τόπος και χρόνος της πώλησης των πραγμάτων γνωστοποιείται με τοιχοκόλληση στο κατάστημα του πτωχευτικού δικαστηρίου(Άρθρο 67)

Τέλος ο εισηγητής μπορεί να επιτρέψει να παραλειφθεί η σφράγιση της πτωχευτικής περιουσίας, αν κατά την κρίση του η απογραφή είναι δυνατόν να περατωθεί

5.3 Αποσφράγιση και απογραφή πτωχευτικής περιουσίας

Η διαπίστωση του ενεργητικού της περιουσίας γίνεται με την αποσφράγιση και την απογραφή αυτής. Ο σύνδικος μέσα σε τρεις (3) ημέρες από το διορισμό του και εφόσον έχει ολοκληρωθεί η σφράγιση, ζητεί από τον ειρηνοδίκη την αποσφράγιση της πτωχευτικής περιουσίας και προβαίνει στην απογραφή της. Ο οφειλέτης καλείται πριν δύο (2) ημέρες, να παρευρίσκεται κατά την αποσφράγιση και

απογραφή. Αν ο οφειλέτης έχει αποβιώσει, στη θέση αυτού καλούνται οι κληρονόμοι του.

Η απογραφή γίνεται από τον σύνδικο με την παρουσία του ειρηνοδίκη. Ο σύνδικος μπορεί με την άδεια του εισηγητή να προσλάβει βοηθό της εκλογής του για τη σύνταξη της απογραφής και την εκτίμηση των πραγμάτων. Για την απογραφή και την εκτίμηση των πραγμάτων συντάσσεται από το σύνδικο έκθεση απογραφής που υπογράφεται από τον ίδιο, τον ειρηνοδίκη τα άλλα παρόντα πρόσωπα.

Οι σφραγίδες αφαιρούνται διαδοχικά, ανάλογα με την πορεία της απογραφής και κάθε διακοπή αναφέρεται στην έκθεση και υπογράφεται από όλους τους παραπάνω. Μόλις περατωθεί η απογραφή, τα βιβλία και τα λοιπά έγγραφα, τα χρεόγραφα, εμπορεύματα, τα χρήματα και όλα τα πράγματα γενικά της πτώχευσης παραδίδονται στον σύνδικο, ο οποίος βεβαιώνει την παράδοση επί του εγγράφου της εκθέσεως απογραφής.

Την επόμενη ημέρα από την περάτωση της απογραφής, η έκθεση απογραφής κατατίθεται στον εισηγητή και όποιος έχει έννομο συμφέρον λαμβάνει από τον γραμματέα αμέσως ατελώς αντίγραφο (άρθρο 68 ΠτωχΚ).

Με βάση τα στοιχεία της απογραφής και όσα άλλα έχει στη διάθεση του, ο σύνδικος συντάσσει το συντομότερο δυνατό ειδική αναφορά για κατάσταση της πτωχευτικής περιουσίας και περί του τρόπου συνέχισης των εργασιών της πτώχευσης. Την αναφορά αυτή ο σύνδικος την υποβάλλει στον εισηγητή (άρθρο 69 ΠτωχΚ).

Τέλος ο σύνδικος συντάσσει έκθεση σχετικά με την οικονομική κατάσταση του πτωχέυσαντα και των αιτιών της πτώχευσης, τις προοπτικές διατήρησης της επιχείρησης, τις δυνατότητες βιωσιμότητας της και υπαγωγής του πτωχέυσαντα σε σχέδιο αναδιοργάνωσης και τις κατά περίπτωση προβλεπόμενες συνέπειες ως προς την ικανοποίηση των πιστωτών.

Την έκθεση αυτή την γνωστοποιεί υποχρεωτικά στον εισηγητή, στον πτωχέυσαντα, στην επιτροπή πιστωτών και σε εκπρόσωπο των εργαζομένων και την υποβάλλει στη συνέλευση των πιστωτών (άρθρο 70 ΠτωχΚ).

5.4 Διαχείριση πτωχευτικής περιουσίας

Ο σύνδικος στο στάδιο αυτό της πτωχευτικής διαδικασίας μπορεί να ενεργεί ορισμένες πράξεις διαχείρισης που καθορίζονται από τον νόμο. Συγκεκριμένα μπορεί

να ενεργεί συντηρητικές πράξεις, να εισπράττει απαιτήσεις του πτωχέυσαντα, να προβαίνει σε δικαστικές ενέργειες, να προβαίνει σε συμβιβασμούς, να πωλεί πράγματα του πτωχέυσαντα και να συνεχίζει το εμπόριο του πτωχέυσαντα. Συγκεκριμένα ο σύνδικος είναι υποχρεωμένος να εγγράψει αμέσως τις υποθήκες και τις προσημειώσεις για τις οποίες υπάρχουν τίτλοι κατά οφειλετών της πτώχευσης και να ζητήσει από το πτωχευτικό δικαστήριο να λάβει κάθε αναγκαίο μέτρο για την εξασφάλιση της πτωχευτικής περιουσίας (άρθρο 66 ΠτωχΚ).

Προβαίνει στην είσπραξη απαιτήσεων, στο άνοιγμα τραπεζικού λογαριασμού και στην κατάθεση και ανάληψη χρημάτων. Ο σύνδικος επιμελείται για την είσπραξη των απαιτήσεων της πτώχευσης. Ανοίγει ειδικό έντοκο τραπεζικό λογαριασμό σε πιστωτικό ίδρυμα που λειτουργεί νόμιμα στη Ελλάδα στο όνομα του πτωχέυσαντος και στον οποίο λογαριασμό γίνεται ρητή και εμφανής αναφορά ότι ο δικαιούχος του λογαριασμού τελεί σε κατάσταση πτώχευσης. Στον λογαριασμό αυτόν καταθέτει τα χρήματα που υπήρχαν στο ταμείο ή σε οποιονδήποτε λογαριασμό του πτωχέυσαντα ή εισπράχθηκαν από αυτόν κατά την άσκηση των καθηκόντων του. Εντός τριημέρου από την κατάθεση ο σύνδικος πρέπει να προσκομίζει τη σχετική απόδειξη καταθέσεως στον εισηγητή. Κατάθεση από τον σύνδικο οποιουδήποτε χρηματικού ποσού

της πτώχευσης σε ατομικό λογαριασμό του ή λογαριασμό τρίτου αποτελεί υπεξαίρεση που διώκεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Ποινικού Κώδικα. Ο ειδικός λογαριασμός κινείται από τον σύνδικο μόνο μετά από άδεια του εισηγητή (άρθρο 73 ΠτωχΚ).

Ο σύνδικος μπορεί να συνάψει συμβιβασμό για κάθε αξίωση ενοχική ή εμπράγματη που έχει ο πτωχέυσας έναντι τρίτων ή οι τρίτοι έναντι του πτωχέυσαντα. Για το συμβιβασμό συνάπτεται συμφωνία μεταξύ του συνδίκου και του άλλου μέρους, με πρακτικό ενώπιον του γραμματέα των πτωχέυσεων και υποβάλλεται αμέσως προς επικύρωση στον εισηγητή. Ο πτωχέυσας και η επιτροπή των πιστωτών προσκαλούνται να λάβουν γνώση της συμφωνίας και δικαιούνται να προβάλλουν τις τυχόν αντιρρήσεις τους ενώπιον του εισηγητή εντός τριών (3) ημερών. Αν η αξία του αντικειμένου του συμβιβασμού δεν υπερβαίνει το ποσό της αρμοδιότητας του μονομελούς πρωτοδικείου, ο εισηγητής τον επικυρώνει ο ίδιος ή αρνείται την επικύρωση του. Κατά της απόφασης του εισηγητή επιτρέπεται στον σύνδικο, στον αντισυμβαλλόμενο, στον πτωχέυσαντα, στην επιτροπή πιστωτών ή σε οποιονδήποτε πιστωτή, προσφυγή ενώπιον του πτωχευτικού δικαστηρίου. Η απόφαση του

πτωχευτικού δικαστηρίου δεν υπόκειται σε ένδικα μέσα. Αν η αξία του αντικειμένου του συμβιβασμού υπερβαίνει το παραπάνω ποσό, ο εισηγητής συντάσσει αιτιολογημένη έκθεση και υποβάλλει το συμβιβασμό στο πτωχευτικό δικαστήριο προς επικύρωση ή μη.

Κατά της απόφασης του πτωχευτικού δικαστηρίου επιτρέπεται στα παραπάνω πρόσωπα έφεση. Το εφετείο αποφαινεται αμετακλήτως (άρθρο 74 ΠτωχΚ). Ο σύνδικος μπορεί, σε περίπτωση που για την προώθηση των εργασιών της πτώχευσης απαιτούνται ειδικές γνώσεις τεχνικής, οικονομικής, λογιστικής ή άλλης φύσεως, τις οποίες δεν διαθέτει ο ίδιος, μετά από σύμφωνη γνώμη του εισηγητή, να προσλάβει, με οποιαδήποτε συμβατική σχέση (εργασίας, έργου κ.λπ.), τα απαιτούμενα για την υποβοήθηση του έργου του τρίτα πρόσωπα ή τον ίδιον τον πτωχέυσαντα. Η αμοιβή των προσώπων αυτών καθορίζεται, κατ' εύλογη κρίση, από το πτωχευτικό δικαστήριο, μετά από πρόταση του εισηγητή (άρθρο 75 ΠτωχΚ).

Ο σύνδικος εξετάζει τα εμπορικά βιβλία και λοιπά στοιχεία του πτωχέυσαντος και προσκαλεί αυτόν να αναγνωρίσει το περιεχόμενο τους, να βεβαιώσει την κατάσταση τους, να δώσει οποιαδήποτε χρήσιμη πληροφορία και να παρίσταται κατά το κλείσιμο των βιβλίων. Αν ο πτωχέυσας έχει αποβιώσει, καλούνται οι κληρονόμοι του. Αν ο πτωχέυσας δεν έχει καταθέσει ισολογισμό, ο σύνδικος τον καλεί να καταθέσει, ορίζοντας σχετική προθεσμία. Αν ο πτωχέυσας αρνηθεί ή αδρανήσει, ο σύνδικος συντάσσει ειδική λογιστική κατάσταση, με βάση τα εμπορικά βιβλία και στοιχεία του πτωχέυσαντα και κάθε άλλη σχετική πληροφορία που συνέλεξε. Αν ο πτωχέυσας καταθέσει ισολογισμό μεταγενέστερα, διορθώνει τη λογιστική κατάσταση με βάση τα νέα στοιχεία. Αν θεωρηθεί αναγκαία η σύμπραξη του πτωχέυσαντα, μπορεί να απευθυνθεί στον εισηγητή και να του ζητήσει τη λήψη μέτρων κατ' εκείνου (άρθρο 76 ΠτωχΚ).

. Μετά την περάτωση της απογραφής, ο σύνδικος για την αντιμετώπιση των τρεχουσών αναγκών απευθύνεται προς τον εισηγητή και ζητεί από αυτόν να του επιτρέψει την πώληση των εμπορευμάτων και των κινητών εν γένει της πτώχευσης, εφόσον δεν προβλέπεται ότι μπορεί να επιτευχθεί η διατήρηση της επιχείρησης ή η εκποίηση της ως συνόλου. Ο πτωχέυσας ειδοποιείται πάντοτε για το αίτημα αυτό του συνδίκου και δικαιούται να προβάλλει τις τυχόν αντιρρήσεις του ενώπιον του εισηγητή εντός των τριών (3) επόμενων ημερών από την ειδοποίησή του. Με τον ίδιο τρόπο ειδοποιείται και ακούγεται και η επιτροπή πιστωτών. Στην άδεια του εισηγητή

ορίζεται, αν τα εν λόγω εμπορεύματα και κινητά θα πωληθούν ως σύνολο ή κατά κατηγορίες ή και διακεκριμένα κάθε πράγμα. Περίληψη της άδειας εκποίησης που περιέχει τη φύση και την ποσότητα των πραγμάτων, την εκτιμηθείσα αξία τους, την τιμή πρώτης προσφοράς και τον τόπο, το χρόνο και τον τρόπο της εκποίησης, δημοσιεύεται στο Δελτίο Δικαστικών Δημοσιεύσεων του Ταμείου Νομικών δέκα (10) ημέρες πριν την ημέρα της εκποίησης και τοιχοκολλάται στα γραφεία του εισηγητή.

5.5 Διαδικασία εξέλεξης των πιστώσεων

Η διαπίστωση του παθητικού της πτωχευτικής περιουσίας γίνεται με τη διαδικασία της εξέλεξης (επαλήθευσης) των απαιτήσεων κατά του πτωχέυσαντα και αποτελεί τον μοναδικό τρόπο για την συμμετοχή των πτωχευτικών δανειστών στις εργασίες της πτώχευσης και την ικανοποίησή τους με το πτωχευτικό μέρισμα.

Στη διαδικασία της επαλήθευσης υποβάλλονται υποχρεωτικά οι απαιτήσεις των εγγειόγραφων (ανέγγυων), των γενικών προνομιούχων πιστωτών και των πιστωτών μειωμένης εξασφάλισης, διότι με την κήρυξη της πτώχευσης και την άρση των ατομικών καταδιωκτικών μέσων είναι ο μοναδικός τρόπος ικανοποίησής τους. Οι ενέγγυοι (εμπραγμάτως ασφαλισμένοι) πιστωτές έχουν την ευχέρεια είτε να ασκήσουν την εμπράγματη αγωγή τους είτε να υποβληθούν στην επαλήθευση χωρίς να χάνουν την εμπράγματη ασφάλεια τους.

Ο οφειλέτης υποχρεούται να παραδώσει στον σύνδικο κατάλογο των πιστωτών του και του ύψους των απαιτήσεών τους, με κάθε στοιχείο που έχει στη διάθεση του. Ο σύνδικος οφείλει αμέσως να ενημερώσει εγγράφως όλους τους πιστωτές που είναι γνωστής διαμονής, κατοικίας ή έδρας από τα στοιχεία της πτώχευσης και τους καλεί να αναγγείλουν την απαίτησή τους και να καταθέσουν, είτε αυτοπροσώπως είτε δια πληρεξουσίου, τα έγγραφα τους στον γραμματέα των πτωχεύσεων και επισημαίνει τις συνέπειες από την παράλειψη ή το εκπρόθεσμο της αναγγελίας της κατάθεσης των εγγράφων ή της επαλήθευσης των απαιτήσεων. Ο σύνδικος οφείλει να ενημερώσει επίσης με τον ίδιο τρόπο και τους πιστωτές με εμπράγματη ασφάλεια και ειδικά προνόμια, επισημαίνοντας σ' αυτούς τις συνέπειες που επιφέρει η παράλειψη της αναγγελίας (άρθρο 89 ΠτωχΚ).

Η προθεσμία της αναγγελίας των απαιτήσεων των πιστωτών είναι τρεις (3) μήνες από τη δημοσίευση της απόφασης που κήρυξε την πτώχευση στο Δελτίο Δικαστικών Δημοσιεύσεων του Ταμείου Νομικών. Η παράλειψη της αναγγελίας εκ μέρους του πιστωτή, του οποίου η απαίτηση είναι εξοπλισμένη με εμπράγματα ασφάλεια ή ειδικό προνόμιο, δεν επιφέρει απώλεια της εμπράγματης αγωγής. Πιστωτές που δεν ανήγγειλαν την απαίτηση τους μέσα στη νόμιμη προθεσμία, ώστε να μετάσχουν στην επαλήθευση, μπορούν με ανακοπή και δικά τους έξοδα να ζητήσουν την επαλήθευση της από το πτωχευτικό δικαστήριο. Η ανακοπή στρέφεται κατά του συνδίκου καλείται δε στη σχετική δίκη και η αναγνώριση της απαίτησης, ο ανακόπτων δικαιούται να ζητήσει από τον εισηγητή, να προαφαιρέσει από τα ποσά που δεν έχουν ακόμη διανεμηθεί τα μερίσματα που του αναλογούν από τις προηγηθείσες διανομές (άρθρο 92ΠτωχΚ).

Η αναγγελία γίνεται εγγράφως τον γραμματέα των πτωχεύσεων. Ο πιστωτής αναφέρει το είδος και την αιτία της απαίτησης του, το χρόνο γέννησης της, το ύψος της, καθώς και το αν η αίτηση του έχει ή όχι προνομιακό χαρακτήρα ή εμπράγματα ασφάλεια και τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία είναι αντικείμενο της εμπράγματης ασφάλειας ή του ειδικού προνομίου ή αν υπάρχει επιφύλαξη κυριότητας. Επίσης, οφείλει να διορίσει αντίκλητο, στην περιφέρεια του πτωχευτικού δικαστηρίου

Μετά την παρέλευση της προθεσμίας αναγγελίας καταρτίζει πίνακα όλων των αναγγελθέντων πιστωτών, σημειώνοντας το ύψος της κάθε απαίτησης, αν αυτή συνοδεύεται από κάποιο προνόμιο ή εμπράγματα ασφάλεια και τη σειρά κατάταξης της. Ο σύνδικος καταθέτει τον πίνακα στον γραμματέα των πτωχεύσεων και αντίγραφο αυτού παραδίδει στον εισηγητή. Κάθε πιστωτής έχει δικαίωμα να λάβει αντίγραφο του πίνακα, μέχρι την προηγούμενη της ημέρας που ορίστηκε για την επαλήθευση των απαιτήσεων, με σκοπό να προβάλει αντιρρήσεις κατά του ύψους, του είδους και της σειράς κατάταξης της απαίτησης άλλου πιστωτή (άρθρο 90 ΠτωχΚ).

Η επαλήθευση των απαιτήσεων διενεργείται από τον σύνδικο ενώπιον του εισηγητή. Η διαδικασία της επαλήθευσης αρχίζει τρεις (3) ημέρες μετά από την πάροδο της προθεσμίας για τις αναγγελίες. Η προθεσμία των επαληθεύσεων ορίζεται από τον εισηγητή και δεν μπορεί να υπερβαίνει τους τρεις (3) μήνες, μπορεί δε αυτή να παραταθεί από τον εισηγητή. Ο εισηγητής ορίζει επίσης την ημέρα και ώρα της έναρξης των επαληθεύσεων, η οποία γνωστοποιείται στους πιστωτές από τον σύνδικο με την πρόσκληση του .επιτροπή των πιστωτών. εισηγητής ορίζει επίσης την ημέρα

και ώρα της έναρξης των επαληθεύσεων, η οποία γνωστοποιείται στους πιστωτές από τον σύνδικο με την πρόσκληση το.

Ο πιστωτής, του οποίου επαληθεύεται η απαίτηση, μπορεί να παρίσταται προσωπικά ή δια τρίτου προσώπου εφοδιασμένου με ειδικό πληρεξούσιο που μπορεί να δοθεί και με ιδιωτικό έγγραφο με θεωρημένη την υπογραφή του πιστωτή από οποιαδήποτε δημόσια ή δημοτική αρχή ή δικηγόρο. Οι πιστωτές, των οποίων οι απαιτήσεις επαληθεύτηκαν ή και μόνο αναφέρονται στον ισολογισμό του οφειλέτη, έχουν δικαίωμα να παρευρίσκονται στην επαλήθευση των απαιτήσεων των λοιπών πιστωτών.

Η επαλήθευση γίνεται με αντιπαραβολή των εγγράφων του πιστωτή προς τα βιβλία και λοιπά έγγραφα του οφειλέτη. Ο εισηγητής μπορεί πάντοτε με αίτηση κάθε ενδιαφερομένου ή και αυτεπαγγέλτως να ζητήσει την προσκόμιση των βιβλίων του πιστωτή ή ακριβούς αποσπάσματος αυτών ως αποδεικτικό μέσο. Η επαλήθευση των απαιτήσεων του συνδίκου διενεργείται από δύο πιστωτές, οι οποίοι έχουν τις μεγαλύτερες απαιτήσεις που αναφέρονται στον ισολογισμό και οι οποίοι ορίζονται από τον εισηγητή. Εάν μία απαίτηση γίνει ολικά ή μερικά δεκτή, ο σύνδικος προβαίνει σε σχετική σημείωση στα προσκομισθέντα αποδεικτικά έγγραφα, η οποία θεωρείται από τον εισηγητή. Ο εισηγητής συντάσσει έκθεση για την επαλήθευση των απαιτήσεων, η οποία υπογράφεται σε κάθε συνεδρίαση από αυτόν, τον σύνδικο και τον γραμματέα. Στην έκθεση αναφέρεται η ταυτότητα των πιστωτών, σύντομη περιγραφή των κατατεθέντων αποδεικτικών εγγράφων, σημείωση των διορθώσεων και διαγραφών, καθώς και αν η απαίτηση έγινε δεκτή ή αμφισβητήθηκε. Η έκθεση αναρτάται για δέκα (10) ημέρες στα γραφεία του εισηγητή. (Άρθρο 93 ΠτωχΚ)

5.6 Περάτωση της πτώχευσης

Η περάτωση της πτώχευσης εκτελείται με τους εξής τρόπους

- α) Με την παύση των εργασιών της, είτε για έλλειψη ενεργητικού είτε λόγω της παρόδου ορισμένου χρόνου ή
- β) Με την επικύρωση του σχεδίου αναδιοργάνωσης
- γ) Με την ένωση των δανειστών και την εκποίηση όλων των στοιχείων του ενεργητικού της

δ) Με την αποκατάσταση του πτωχέυσαντα. Η αποκατάσταση του πτωχέυσαντα μπορεί να οδηγήσει στην περάτωση της πτώχευσης είτε αυτοδικαίως είτε ύστερα από απόφαση του πτωχευτικού δικαστή.

5.6.1 Παύση εργασιών της πτώχευσης

Η παύση των εργασιών της πτώχευσης αποτελεί πλέον λόγο περάτωσης της πτώχευσης. Προκειμένου να παύσουν οι εργασίες της πτώχευσης θα πρέπει να συντρέξουν ορισμένοι λόγοι. Εφόσον συντρέξουν οι λόγοι αυτοί η παύση των εργασιών της πτώχευσης είτε κηρύσσεται με απόφαση του πτωχευτικού δικαστηρίου είτε επέρχεται αυτοδίκαια.. Κατά τη διάρκεια των εργασιών της πτώχευσης είναι δυνατό να προκύψει έλλειψη των αναγκαίων χρημάτων που χρειάζονται για τη συνέχιση της πτώχευσης. Επίσης είναι δυνατό να παρέλθει μεγάλος χρόνος από την έναρξη της πτώχευσης και να μην έχει τελειώσει η πτώχευση με αποτέλεσμα να διατηρείται για μεγάλο χρονικό διάστημα η εκκρεμότητα της πτωχευτικής διαδικασίας. Στις περιπτώσεις αυτές ο νόμος ορίζει ότι οι εργασίες της πτώχευσης μπορεί να παύσουν είτε με δικαστική απόφαση ή αυτοδικαίως.

Συγκεκριμένα λόγοι παύσης των εργασιών της πτώχευσης είναι η έλλειψη χρημάτων θα πρέπει να λείπουν τα μέσα (χρήματα ή η ευχερώς ρευστοποιήσιμη περιουσία) που να επιτρέπουν την συνέχιση των εργασιών της πτώχευσης. Οι εργασίες της πτωχέυσεως δεν μπορούν να εξακολουθήσουν λόγω της έλλειψης των αναγκαίων χρημάτων ή της ευχερώς ρευστοποιήσιμης περιουσίας.

Επίσης θα πρέπει να έχουν παρέλθει δέκα (10) έτη από την έναρξη της ένωσης των πιστωτών και σε κάθε περίπτωση δεκαπέντε (15) έτη από την κήρυξη της πτώχευσης

4.6.2 Διαδικασία παύσης των εργασιών της πτώχευσης

Στη πρώτη από τις παραπάνω περιπτώσεις (έλλειψη χρημάτων ή ευχερώς ρευστοποιήσιμης περιουσίας) η παύση των εργασιών της πτώχευσης αποφασίζεται από το πτωχευτικό δικαστήριο. Το πτωχευτικό δικαστήριο αποφασίζει μετά από αίτηση του πτωχέυσαντα, του πιστωτή, του συνδίκου ή και αυτεπαγγέλτως. Το δικαστήριο αφού λάβει υπόψη του έκθεση του εισηγητή και αφού ακούσει τον

σύνδικο και την επιτροπή πιστωτών, μπορεί να κηρύξει την παύση των εργασιών της πτωχεύσεως.

Στη δεύτερη περίπτωση (παρέλευση ορισμένου χρόνου) η παύση των εργασιών της πτώχευσης της επέρχεται αυτοδικαίως και χωρίς άλλη διατύπωση μετά την παρέλευση δέκα (10) ετών από την έναρξη της ένωσης των πιστωτών και σε κάθε περίπτωση μετά παρέλευση δεκαπέντε (15) ετών από την κήρυξη της πτώχευσης.

Τα αποτελέσματα της παύσης των εργασιών της πτώχευσης είναι ότι περατώνεται η πτώχευση, αίρεται η πτωχευτική απαλλοτρίωση και ο οφειλέτης αναλαμβάνει τη διοίκηση της περιουσίας του, οι πιστωτές αναλαμβάνουν τα ατομικά καταδιωκτικά μέτρα, παύει το λειτούργημα του συνδίκου και τέλος παύει το λειτούργημα του εισηγητή Ένας δεύτερος τρόπος περάτωσης της πτώχευσης είναι η κατάρτιση σχεδίου αναδιοργάνωσης της επιχείρησης με σκοπό την διάσωση της επιχείρησης, την αξιοποίηση της και την επαύξηση της προς διανομή πτωχευτικής περιουσίας. Στην περίπτωση αυτή η ευθύνη του πτωχεύσαντα εξακολουθεί υπάρχει και μετά την περάτωση της πτωχευτικής διαδικασίας, αφού αυτός συμμετέχει στη διαδικασία της αναδιοργάνωσης. Όλα αυτά μπορεί να αποτελέσουν αντικείμενο ρύθμισης με το σχέδιο αναδιοργάνωσης (άρθρο 107 ΠτωχΚ).

5.7 Αναδιοργάνωση της επιχείρησης

Ένας δεύτερος τρόπος περάτωσης της πτώχευσης είναι η κατάρτιση σχεδίου αναδιοργάνωσης της επιχείρησης με σκοπό την διάσωση της επιχείρησης, την αξιοποίηση της και εντεύθεν την επαύξηση της προς διανομή πτωχευτικής υπάρχει και μετά την περάτωση της πτωχευτικής διαδικασίας, αφού αυτός συμμετέχει στη διαδικασία της αναδιοργάνωσης. Όλα αυτά μπορεί να αποτελέσουν αντικείμενο ρύθμισης με το σχέδιο αναδιοργάνωσης (άρθρο 107 ΠτωχΚ).

Το σχέδιο αναδιοργάνωσης υποβάλλεται στο πτωχευτικό δικαστήριο. Δικαίωμα να υποβάλουν σχέδιο αναδιοργάνωσης έχουν τόσο ο πτωχεύσας όσο και ο σύνδικος. Πιο συγκεκριμένα: ο πτωχεύσας έχει δικαίωμα να υποβάλει σχέδιο αναδιοργάνωσης συγχρόνως με την αίτηση του, με την οποία ζητεί να κηρυχθεί σε πτώχευση, ή μέσα σε προθεσμία τεσσάρων (4) μηνών από την κήρυξη του σε πτώχευση⁸⁸. Το σχέδιο που υποβάλλει ο πτωχεύσας πρέπει να συνοδεύεται από έκθεση εμπειρογνώμονα (άρθρο 109 ΠτωχΚ).

Ο σύνδικος δικαιούται να υποβάλει σχέδιο αναδιοργάνωσης μόνο μετά την παρέλευση άπρακτης της παραπάνω προθεσμίας υποβολής σχεδίου από τον πτωχεύσαντα και μέσα σε τρεις (3) μήνες από την παρέλευση αυτής και εφόσον έχει προηγηθεί η έκθεση του για την οικονομική κατάσταση της πτώχευσης.

Το σχέδιο πρέπει να έχει ένα ελάχιστο περιεχόμενο και να ρυθμίζει τα δικαιώματα των πιστωτών ανάλογα με την κατηγορία στην οποία ανήκουν. Συγκεκριμένα πρέπει να πληροφορεί ως προς την οικονομική κατάσταση του πτωχεύσαντα και τα αίτια της, ως τα στοιχεία ενεργητικού, παθητικού και ταμείου της επιχείρησης του και σύγκριση της προτεινόμενης ικανοποίησης των πιστωτών με βάση το σχέδιο και εκείνης με βάση την εκκαθάριση.

Επίσης να περιγράφει τα μέτρα που εξασφαλίζουν την υλοποίηση της προτεινόμενης διαμόρφωσης των δικαιωμάτων των πτωχευτικών πιστωτών και αφορούν ιδίως οργανωτικές μεταβολές και επιχειρησιακά προγράμματα, χρηματοδότηση του πτωχεύσαντα, μετοχοποίηση των απαιτήσεων, διαρθρωτικές εταιρικές μεταβολές, την επιτυχή συνέχιση της επιχείρησης ή τη μεταβίβαση της, θεωρούνται απαραίτητα στοιχεία.

Αναγκαία είναι η διαμόρφωση των δικαιωμάτων κάθε πιστωτή, ανάλογα με την κατηγορία πτωχευτικών πιστωτών στην οποία ανήκει, όπως άφεση, μείωση ή καταβολή σε δόσεις των απαιτήσεων, παραίτηση ή περιορισμός εμπράγματης ασφάλειας ή προνομίου, καθώς και της θέσης του πτωχεύσαντα κατά την εκπλήρωση του σχεδίου και τη συνέχιση ευθύνης του ή την πλήρη ή μερική απαλλαγή του.

Εάν η ικανοποίηση των πιστωτών προβλέπεται ότι θα γίνει από τα έσοδα της λειτουργίας της επιχείρησης του πτωχεύσαντα το σχέδιο πρέπει να συνοδεύεται από εκτίμηση της περιουσιακής κατάστασης αυτής με βάση τη συνέχιση της επιχείρησης, σε αντιπαράθεση με την αξία εκκαθάρισης. Εάν το σχέδιο προβλέπει ότι τρίτος θα εκπληρώσει υποχρεώσεις προς τους πιστωτές, πρέπει να συνοδεύεται από δήλωση του τρίτου ότι θα εκπληρώσει τις υποχρεώσεις.

Τα δικαιώματα των πιστωτών θα πρέπει να διαμορφώνονται ανάλογα με τη νομική τους θέση. Όταν συντρέχουν πιστωτές διαφορετικής νομικής θέσης, ο καθορισμός των δικαιωμάτων εκείνων που συμμετέχουν στο σχέδιο γίνεται υποχρεωτικά ανά ομάδες. Συγκεκριμένα οι ομάδες αυτές μπορεί να είναι οι εξής: Των ενέγγυων πιστωτών, εφόσον τα δικαιώματα τους θίγονται με το σχέδιο. Τα δικαιώματα των ενέγγυων πιστωτών, όπως υποθήκες, προσημειώσεις υποθηκών, ενέχυρα ή άλλα παρεπόμενα δικαιώματα που ασφαλίζουν την απαίτηση, καθώς και

προνόμια συνδεδεμένα με τη φύση της απαίτησης κατά την αναγκαστική εκτέλεση ή την πτώχευση δεν θίγονται, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά στο σχέδιο. Σε κάθε περίπτωση, τα δικαιώματα αυτά διατηρούνται υπέρ της νέας απαίτησης, όπως αυτή διαμορφώνεται από το σχέδιο, εκτός εάν ο εξασφαλιζόμενος με αυτά πιστωτής συμφώνησε διαφορετικά. (άρθρο 112 ΠτωχΚ)

Αλλά και των γενικών προνομιούχων πιστωτών, των ανέγγυων πιστωτών και των πιστωτών μειωμένης εξασφάλισης, μόνον εάν το σχέδιο προβλέπει περί των τελευταίων.

Οι απαιτήσεις των εργαζομένων αποτελούν ιδιαίτερη ομάδα, αφού σε κάθε περίπτωση το σχέδιο ως προς τους πιστωτές που συμμετέχουν σε κάθε ομάδα ή υποομάδα πρέπει να τηρεί την αρχή της ίσης μεταχείρισης. και δεν μπορεί να προβλέπει μείωση που θα περιορίζει τις απαιτήσεις τους σε ποσοστό μικρότερο του είκοσι τοις εκατό (20%) (άρθρο 110ΠτωχΚ).

Το πτωχευτικό δικαστήριο αυτεπάγγελα θέτει σε εξέταση το σχέδιο και αν δεν το κρίνει ικανοποιητικό μπορεί ο πτωχός να το επανυποβάλλει με διορθωμένες διατάξεις. Αν το δικαστήριο το κρίνει κατάλληλο το σχέδιο υποβάλλεται στην ειδική συνέλευση των πιστωτών που χρειάζεται την πλειοψηφία του 60% για να εγκριθεί.

Έπειτα και από την έγκριση των πιστωτών επικυρώνεται με δικαστική απόφαση και πλέον το σχέδιο αναδιοργάνωσης αποτελεί τίτλο εκτελεστό για τις αναλαμβανόμενες υποχρεώσεις.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ερμηνεύοντας τον ισολογισμό

της Ιωάννας Πέτρου Ηλία (*)

Οι οικονομικές καταστάσεις αποτελούν το σημαντικότερο σύνολο οικονομικών δεδομένων, με βάση το οποίο μπορούν να υποστηριχθούν χρηματοοικονομικές αποφάσεις και επενδυτικές επιλογές. Επιπλέον, η εκτίμηση των στοιχείων που περιέχουν αυτές οι οικονομικές καταστάσεις επιτρέπουν τον προσδιορισμό της αξίας της επιχείρησης και προσφέρουν σημαντικές πληροφορίες στη μελέτη του δανεισμού και της αυτονομίας της.

Ο ισολογισμός, επίσης γνωστός ως "δήλωση οικονομικής κατάστασης", αποκαλύπτει σε μια συγκεκριμένη χρονική στιγμή τα περιουσιακά στοιχεία που έχει στη διάθεσή της η εταιρία και τα οποία της ανήκουν, τις υποχρεώσεις που έχει απέναντι σε τρίτους καθώς και την καθαρή θέση της επιχείρησης.

Ο ισολογισμός μαζί με τον λογαριασμό αποτελεσμάτων και την κατάσταση ταμειακών ροών αποτελούν τον ακρογωνιαίο λίθο στην αποτύπωση της οικονομικής κατάστασης οποιασδήποτε επιχείρησης.

Εάν είστε μέτοχος μιας εταιρίας, είναι σημαντικό να καταλαβαίνετε πώς ο ισολογισμός είναι δομημένος, πώς να τον αναλύσετε και πώς να τον διαβάσετε. Είναι εξίσου σημαντικό να αντιληφθείτε ότι ένας ισολογισμός είναι ένα στιγμιότυπο της οικονομικής θέσης της επιχείρησης σε μια ενιαία συγκεκριμένη στιγμή.

Στο άρθρο αυτό η οικονομική ανάλυση του ισολογισμού θα περιοριστεί στη διάρθρωση των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού.

Ο ισολογισμός χωρίζεται σε τρία μέρη όπου όλα τα στοιχεία ταξινομούνται στις βασικές κατηγορίες του ενεργητικού, των υποχρεώσεων και των ιδίων κεφαλαίων. Σύμφωνα με την πιο κάτω εξίσωση, το ενεργητικό είναι το αποτέλεσμα της πρόσθεσης μεταξύ των υποχρεώσεων και των ιδίων κεφαλαίων και από αυτό φαίνεται ότι το αποτέλεσμα του πρώτου μέρους του ισολογισμού πρέπει να ισούνται με το υπόλοιπο. Συγκεκριμένα, ο πιο κάτω τύπος αποτελεί τον κύριο μηχανισμό που διαμορφώνει τον ισολογισμό.

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ (= ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ (+) ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ

ή

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ (-) ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ (=) ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ

Το ενεργητικό είναι το στοιχείο που μια εταιρία χρησιμοποιεί για να λειτουργεί, ενώ τα στοιχεία του παθητικού, δηλαδή οι υποχρεώσεις και τα ίδια κεφάλαια, είναι οι δύο πηγές που καλούνται να υποστηρίξουν τα στοιχεία ενεργητικού της επιχείρησης. Επιπλέον, ο ισολογισμός παρουσιάζει, σε μια δεδομένη στιγμή, τα περιουσιακά στοιχεία, φυσικά και χρηματοοικονομικά, που έχει στη διάθεσή της η επιχείρηση, καθώς και τις πηγές κεφαλαίων που της επιτρέπουν να χρηματοδοτήσει την απόκτησή τους. Παραδείγματα ενεργητικού:

Η περιουσία της (χρηματοοικονομικά, ακίνητα - άυλα, συμμετοχές σε άλλες εταιρίες). Η ποσότητα και η αξία των αποθεμάτων της. Οι απαιτήσεις που έχει από τρίτους (εμπορικά και άλλα εισπρακτέα). Πόσα και ποια είναι τα χρηματικά διαθέσιμα (το ταμείο και τα χρήματα στις τράπεζες). Παραδείγματα υποχρεώσεων: Δανεισμός Τραπεζικά παρατραβήγματα. Χρεώστες και προπληρωμές. Αναβαλλόμενη φορολογία. Παραδείγματα ιδίων κεφαλαίων Η καθαρή θέση της εταιρίας είναι έτσι όπως διαμορφώνεται η κατάσταση από την πιο πάνω εξίσωση (σύνολο ενεργητικού μείον σύνολο υποχρεώσεων). Μετοχικό Κεφάλαιο Αποθεματικά. Τόσο το ενεργητικό όσο και οι υποχρεώσεις στον πίνακα του ισολογισμού διαχωρίζονται σε τέσσερις βασικές κατηγορίες ως εξής: το κυκλοφορούν ενεργητικό και το μη κυκλοφορούν ενεργητικό, βραχυπρόθεσμες και μη βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις.

Η βασική διαφορά που διακρίνεται μεταξύ των δυο κατηγοριών είτε αυτό αφορά σε στοιχεία ενεργητικού ή σε στοιχεία παθητικού είναι ότι στην περίπτωση των μη βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων και του μη κυκλοφορούντος ενεργητικού τα στοιχεία που περιλαμβάνονται σχετίζονται με εκείνα τα στοιχεία που θα υπάρχουν για διάστημα μεγαλύτερο της μιας χρήσης, σε αντίθεση με τα δεδομένα που περιλαμβάνονται στο κυκλοφορούν ενεργητικό και βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις που αφορούν σε απαιτήσεις και σε υποχρεώσεις οι οποίες θα αποπληρωθούν κατά την επόμενη χρήση. Οικονομική θέση της εταιρίας Η διαμόρφωση της οικονομικής θέσης της εταιρίας, όπως αυτή απεικονίζεται διαμέσου των οικονομικών καταστάσεων της, επηρεάζεται από τις αποφάσεις της διοίκησης. Απώτερος σκοπός της διοίκησης είναι το καλό νοούμενο συμφέρον της επιχείρησης, με πρωταρχικό στόχο τη μεγαλύτερη ανάπτυξη και συνέχιση της εταιρίας. Υπάρχουν παρά πολλοί λόγοι γιατί

είναι χρήσιμο να αναλύετε τον ισολογισμό. Μια ανάλυσή του μπορεί να φανεί χρήσιμη όταν προβαίνουμε σε αποτίμηση της ικανότητας της εταιρίας να συνεχίσει να λειτουργεί ως δρώσα οικονομική μονάδα στο εγγύς μέλλον, για παράδειγμα, εάν οι τρέχουσες υποχρεώσεις της υπερβαίνουν το τρέχον ενεργητικό της, τότε αυτός ο παράγοντας πιθανό να θεωρηθεί ένδειξη ότι η εταιρία μπορεί να μην είναι σε θέση να αντιμετωπίσει τις υποχρεώσεις της όπως αυτές δημιουργούνται.

Κατ’ επέκταση, εάν οι υποχρεώσεις μιας εταιρίας υπερβαίνουν τα ίδια κεφάλαιά της, τότε αυτό πιθανόν να θεωρηθεί ένδειξη ότι η εταιρία ενδεχομένως κατά τη διαμόρφωση της πολιτικής χρηματοδότησής της παίρνει περισσότερο χρηματοδοτικό κίνδυνο και ως εκ τούτου δημιουργείται το ερώτημα κατά ποσόν θα είναι σε θέση να κάλυψη τις πληρωμές των επιτοκίων της. Επιπλέον, από τον ισολογισμό διαφαίνεται η ικανότητα της εταιρίας να δανείζεται. Για παράδειγμα, εάν μια επιχείρηση έχει ακίνητη περιουσία, αυτή θα μπορούσε χρησιμοποιηθεί ως πρόσθετη εγγύηση δανεισμού. Πιο κάτω ακολουθούν κάποια παραδείγματα που θα σας φανούν χρήσιμα σε σχέση με το τι πρέπει να κοιτάζετε σε έναν ισολογισμό: Πρέπει να κατανοήσεις κατά πόσον η επιχείρηση μπορεί να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της και εάν τίθεται θέμα πτώχευσης. Πρέπει να κατανοήσεις κατά πόσον υπάρχει το ενδεχόμενο η επιχείρηση να αντιμετωπίσει προβλήματα ρευστότητας. Εάν η επιχείρηση είναι ανίκανη να ανταποκριθεί στις τρέχουσες υποχρεώσεις της, αυτό σημαίνει ότι μπορεί να αναγκαστεί να πουλήσει σημαντικά περιουσιακά στοιχεία σε πολύ χαμηλές τιμές. Πρέπει να γνωρίζεις κατά πόσον η επιχείρηση αντιμετωπίζει πρόβλημα στο να προβεί σε νέες αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου. Πρέπει να κατανοήσεις πόσο αποδοτική σε επίπεδο λειτουργίας είναι μια εταιρία. Πρέπει να σταθμίσεις πόσα θα χρειαστεί "να πληρώσεις" για την περιουσία και τις υποχρεώσεις της επιχείρησης στην οποία σκοπεύεις να επενδύσεις. Οι δημόσιες εταιρίες είναι υποχρεωμένες διά νόμου να παρουσιάζουν τουλάχιστον μία φορά τον χρόνο ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις. Οι επενδυτές πρέπει κατά τη λήψη της απόφασής τους για τη διαμόρφωση της επενδυτικής πολιτικής τους να έχουν υπόψη τους να επενδύουν σε εταιρίες με ελεγμένες τις οικονομικές τους καταστάσεις. Προτείνουμε, προτού προχωρήσετε σε ανάλυση των οικονομικών καταστάσεων, να διαβάσετε την έκθεση ανεξάρτητων ελεγκτών. Οι εξωτερικοί ελεγκτές είναι συνήθως απαιτητικοί, αυστηροί και ασυμβίβαστοι. Μια γνώμη χωρίς επιφύλαξη αποτελεί ένδειξη ότι ο ισολογισμός δίνει λίθινη και δίκαιη εικόνα των οικονομικών καταστάσεων της οντότητας και ως εκ τούτου ο επενδυτής θα μπορέσει να

χρησιμοποιήσει με αξιοπιστία τον ελεγμένο ισολογισμό ως βάση για την αξιολόγησή του. Μία γνώμη με επιφύλαξη ή αναφορά σε έμφαση θέματος θα πρέπει να σας προβληματίσει και να ασχοληθείτε εις βάθος με το πόσο σοβαρή μπορεί να είναι μια τέτοια παρατήρηση, προτού αποφασίσετε κατά πόσον θα προχωρήσετε ή όχι με τη συγκεκριμένη επένδυση.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ο ισολογισμός σε συνάρτηση με τον λογαριασμό αποτελεσμάτων και την κατάσταση ταμειακής ροής αποτελούν ένα σημαντικό εργαλείο για τους επενδυτές για να τους βοηθήσει να αποκτήσουν την επίγνωση σε μια επιχείρηση, τον τρόπο λειτουργίας της και τον τομέα της δραστηριοποίησής της.

Ο σκοπός του ισολογισμού είναι να δοθεί στους χρήστες μια ιδέα της οικονομικής θέσης της επιχείρησης, γνωστοποιώντας συνάμα τις οφειλές και τις εισπράξεις της εταιρίας. Είναι σημαντικό όλοι οι επενδυτές να γνωρίζουν πώς να χρησιμοποιούν, να αναλύουν και να διαβάζουν έναν ισολογισμό. Η ανάλυση και η αξιολόγηση του ισολογισμού είναι αναμενόμενο να εκλαμβάνεται διαφορετικά από τον κάθε χρήστη.

(*) Η κ. Ιωάννα Πέτρου Ηλία είναι στέλεχος του Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου.

ΠΗΓΕΣ

Βιβλιογραφία

Βαφειαδου, Γιαννόπουλου, *Δίκαιο Πτώχευσης, Εξυγίανσης και Ειδικής*, Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα, 1997

Κοτσίρη, Λάμπρος Ε., *Πτωχευτικό δίκαιο*, Σάκκουλας Α.Ε, Θεσσαλονίκη.,2008,

Παμπούκη Κ, *Εμπορικό Δίκαιο (εισαγωγή-θεμελιώδεις έννοιες)*, Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη 2001.

Περάκη Ευ., *Γενικό Μέρος του Εμπορικού Δικαίου*, Π. Ν. Σάκκουλα , 1999.

Ρόκα,Ν. Κ *Εμπορικές Εταιρίες*, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, 1996.

Ρώσση Γ.Μ, *Εμπορικό Δίκαιο: Εταιρίες, Θεωρία - πρακτικά - θέματα εξετάσεων*, Αθήνα 2000.

Σημειώσεις, Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών, «Εφαρμοσμένη Οικονομική και Χρηματοοικονομική», Κατεύθυνση: Εφαρμοσμένη Λογιστική και Ελεγκτική, Στοιχεία Εμπορικού Δικαίου

ΨΥΧΟΜΑΝΗΣ Συλλογικό, *Πτώχευση και Εξυγίανση*, Νομική βιβλιοθήκη, Αθήνα, 2005

Διαδίκτυο

www.google.gr

www.capital.gr

www.taxheaven.gr

www.lawnet.gr